

„Támadó háborúra vonatkozó hadászati elgondolások”

Genf-ből jelenti a Német Távirati Iroda: A New York Times című lap, washingtoni jelentés alapján beszámol annak az értekezletnek eredményéről, melyet Roosevelt elnök és Churchill miniszterelnök a kongresszus vezető politikusaival tartott és ismerteti a két államférfi egyéb tanácskozásainak lefolyását is.

— Roosevelt elnök és Churchill miniszterelnök a kongresszusi vezetők előtt ismertette „egy támadó háborúra vonatkozó hadászati elgondolásait” — írja a

New York Times. — Roosevelt és Churchill ama „meggyőződését” hangoztatta, hogy az „új terv” azt eredményezi majd, amit a szövetségesek várnak.

— Mindkét államférfi „bizalomgerjesztő módon” összefoglaló helyzetképet festett a katonai helyzetéről, — folytatja az említett lap. — Churchill kijelentette, hogy Egyiptom elvesztése nem fenyeget. A Szovjet jelenlegi helyzetét „kielégítőnek” minősítették.

Churchill ablakot nyit az ábrándok felé...

A Roosevelt elnökkel és Churchill miniszterelnökkel folytatott megbeszélések után a kongresszus tagjai körében érezhető

„derülítő hangulat lett urrá.

— jegyzi meg a New York Times. És szemléltetésül néhány nyilatkozatot ismertett...

Ausztrália washingtoni követe, Nash az értekezlet után kijelentette, hogy az új katonai helyzet általában nagy mértékben megfelel annak a nézőpontnak, melynek szemszögéből Ausztrália, Új-Zéland és

Kína ezt a helyzetet látja.”

Soong, Csungking kina külügyminisztere aki nagyobb légi segítséget kért, kijelentette, hogy egyáltalában nem kételkedik afölött, hogy a szövetségesek „teljesen egyetértének” a Csendes-óceán jelentősége kérdésében.

Új-Zéland minisztere arra a kérdésre, hogy miként vélekedik a tengelycsapatok egyiptomi előnyomulásáról, így felelt: „Nem hiszem, hogy a tengely csapatai elérkeznek Kairóba.”

...és „megfőzi” a kongresszus tagjait

A kongresszus egyik tagja, aki szintén részt vett a Churchill és Roosevelt által rendezett értekezleten, a New York Times tudósítója előtt hosszabban fejtegette, hogy a két államférfi

„gyújtotta be az általános katonai helyzetet, hogy az „tetszett” a jelenlévő összes kongresszusi tagoknak.

Bloom képviselő az értekezlet után azt mondta,

Egy kis szépségbiba: leintik az amerikai sajtót...

Newyorkból származó spanyol lapértesülést ismertett a Német Távirati Iroda, mely szerint az Észak-amerikai Egyesült Államok sajtóellenőrző központi hivatala közölte a lapokkal, hogy mostantól fogva nem szabad „korai”, időelőtti értesítéseket közölni a jövőben a diplomáciai tárgyalásokhoz vagy tanácskozásokhoz sem fűzhetnek megjegyzéseket.

hogy „nagyon meglegedett” Roosevelt és Churchill „kielégítő és tanulságos” beszámolóival.

Van Kleffens képviselő így nyilatkozott: „Any nyit mondhatok, hogy ritkán vettem részt ily bizalomgerjesztő konferencián.”

Quezon, a Fülöp-szigetek volt elnöke a maga részéről hangsúlyozta, hogy „tele van reményekkel és boldog.”

Ajánlották a sajtónak, hogy ily kérdésekben a legnagyobb tartózkodást tanúsítsa. (Rador).

CHURCHILL HAZAÉRKEZETT

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit rádió közölte, hogy Churchill az Egyesült Államokból jövet visszaérkezett Angliába. (Rador).

A kormány rendeletileg állapította meg a vállalatok alkalmazottainak minimális fizetését

Bucurestiből jelenti a Rador: Az ellátási államtitkárság rendeletet adott ki, amely szerint a vállalatok összes alkalmazottainak emelhetik a fizetést az 1941 október másodikán megjelent 864. számú és az 1942 január 7-én megjelent 3. számú módosító rendelet törvények vonatkozó szakaszába foglalt arányrészeknek megfelelően.

A fizetések emelése nem jogosítja fel a vállalatokat, hogy termékek árának emelését kérjék.

A nem képesített munkásoknak és alkalmazottaknak az alább megjelölt körzetekben nem fizethető kisebb havi fizetés, mint a következő összegeket:

Az első körzetben, amely magába foglalja Bucuresti, Braşov-Brassó, Ploesti, Sibiu-Nagyszeben és Timişoara-Temesvár városokat: férfiaknak 3600 leit, nőknek 2700 leit és 14—18 év közötti gyermekeknek 1800 leit.

A második körzetben, amelyhez Alba Iulia-Gyulafehérvár, Arad, Bacau, Braila, Campina, Campulung (Muscel), Craiova, Focşani, Galati, Giurgiu, Iaşi, Lupeni-Lupény, Petroşani, Piteşti, Piteşti, Reşita-Resica, Sinaia, Targoviste, Turda-Torda, Cetatea Alba, Balti, Chişinau, Cernauti és Beiuş-Belényes is tartoznak: férfiaknak 3250 leit, nőknek 2450 leit és 14—18 év közötti gyermekeknek 1650 leit.

A harmadik körzetben, amelyhez az első és második körzetben nem szereplő összes helységek beletartoznak: férfiaknak 2900 leit, nőknek 2150 leit és gyermekeknek 1450 leit.

1942 augusztus elsejével a második szakaszban megállapított havi fizetéseket a következőképpen emelik fel:

Az első körzetben a férfiaknak 5100 leit, nőknek 3825 leit és gyermekeknek 2550 leit.

A második körzetben férfiaknak 4600 leit, nőknek 3450 leit, gyermekeknek 2300 leit.

A harmadik körzetben férfiaknak 4100 leit, nőknek 3100 leit és gyermekeknek 2050 leit.

A fent minimális fizetésekhez tartozik még a gyermekpótlék, amely minden tízennél évvel fiatalabb gyermek után újabb 400 leit.

Amennyiben a nem képesített munkások fizetése és a munkaadó által adott gyermekpótlék nagyobb a megállapított minimális összegeknél, az nem szállítható le.

A jelenlegi és augusztus elsejéig érvényben maradó, a második szakaszban felülmúlt minimális fizetés, valamint a harmadik szakaszban foglalt és augusztus elsején életbelépő fizetések közötti különbséget természetben, élelmiszerekkel és elsőrendű közszükségleti cikkekkel fogják fizetni azok a munkaadók, akik a fenti törvény 11. szakasza értelmében kötelesek alkalmazottaik élelmiszerekkel ellátni. Az élelmiszereket és közszükségleti cikkek beszerzési vagy termelői áron kötelesek átengedni az alkalmazottaknak. Ezekhez az árakhoz csak a szállítási díjat és a szétosztással kapcsolatosan elkerülhetetlen költségeket szabad felszámítani.

A különbözethetnek közpénzben történő kiegyenlítése csak a munkügyi államtitkárság engedélyével és az általa meghatározott időre történhetik.

A jelenlegi rendeletben foglalt minimális fizetések alkalmazása nem jogosítja fel a vállalatokat, hogy termékek árának emelését kérjék.

A jelenlegi rendelet előírásainak be nem tartása az 1215/1942. számú rendelet törvény és utólagos módosításai értelmében bünteték.

Iskoláink életéből

A Tormac-végvári református elemi iskola egy esztendeje

A tantermek bezárultak és a tanulók kilépett élet iskolájába. Becsukták a könyvet, letették a lást kezükbe vették a munka szerszámait, gyermekcsereg, mely most a távollévő apákat pól mezei munkában, az eltelt iskolai évben is szamasan dolgozott. Méltó tehát, hogy a városi iskola után megemlékezzünk a Tormac-végvári magyartanító elemi iskoláról is, amely 331 tanulóval zárta templomi ünnepély keretében az iskolai évet. Ekkor hirdették ki a tanulmányi előmenetelt és jutalmakat. Az iskola minden osztályán élénk munka folyt. A vezetők, tanítók odaadással láttak helyükön és hiven teljesítették kötelességüket. A tanítás és nevelés nagy munkája közben a kezű alkalmakkor rendeztek ünnepélyeket: Reflektív emléknapján, október 31-én a templomban. Irtócseny előtt a 4-ik templomi vallásos estélyt garmisórral. Perselypénzből szegény gyermekeknek utattak ruhasegélyt. Karácsony napján a Hangyavetkezet kulturteremben volt nagyszerű műsor. Karácsonyfa-ünnepély. Tiszta jövedelmét szegénysegélyezésére, valamint iskolai harmónium-alapra fordították. Husvétkor a Napsugárka c. mesejátékot tárt elő Kádár Károlyné és Ugray A. tanítónők rendezésében. Májusban anyák napi műsoros termi ünnepélyt rendeztek, megvetvén alapját a napközi otthonnak. Közben minden osztály irodalmi délutánokat tartott, amelyeken egy évelejen volt író életrajzát és műveit ismertették nagy érdeklődés mellett. A VII. osztály Jókai és Gárdonyi utánja külön dicséretet érdemel. Aldozócsütörtök negyvenégy ifju ünnepélyes konfirmációja a templomban. Pünkösdkor a Valkai György nyugalmazott tanító által létesített 20.000 leites kamataiból jutalmazott templomi énekes, dal-, költemény- és olvasás versenyek folytak a deklódés mellett. A nyertesek között volt, aki templomi éneket, másik 200 dőpdalt, többen 50-0 válogatott költeményt tudtak.

A szorgalmas és jómagaviseletű tanulók kaptak jutalmaikat, az Olvasó Egylet, Polgári Olvasó Kör, Iparos Egylet, Református Dalkör, Hangyavetkezet, Református Nőszövetség, Takarékpénztár és magánosok szives adományaiból.

Az Iskolaszövetkezet, amely egész éven át működött, szép anyagi sikerrel zárta számadásait.

A pár napra elcsendesült iskolaudvart azóta méltó csengő gyermekhangok teszik hangossá. A nyert elhelyezést a Református Nőszövetség napközi otthona és óvodája.

Az iskolás gyermekek évközben egy hold terletet vetettek be zöldsgfével, hogy legyen főzhető a kis apróságok konyháján. Összesen hetven 2-8 éves gyermek nyer napközben oktatást, felügyeletet és háromszori étkezést. Az óvónő tiszt Karkus Erzsébet vállalta, kinek a helybeli diáklány és a VI. osztályos leányok segítenek. Az a bizalom, amellyel a község ez újabb intézmény létesítését fagadta és az az áldozatos szeretet, amellyel fenntartják bizonyították, hogy szükség volt rá. Egyben biztató hogy mindenütt hívják életre, ahol még nincsen.

Tőkés Béla

Pénzgyártás meséjével becsaptak hiszékeny embereket

Almasan Francisc harminchat éves Soimus községheli lakos Faur Joan és Faur Crucita Orastie szászvárosi lakosok segítségével számos embert megkárosított azzal a mesével, hogy pénzt tudnak gyártani. A gyors meggazdagodás vágyától megvakított emberek kisebb-nagyobb összegekben hatvannyolcezer leit adtak át a szélhámos triumvirátusnak. Almasan Francisc és társai, amikor a pénzt kicsalták a falusiakól, eltűntek. Számos feljelentés alapján mindhármat letartóztatták és bíróság elé állították. A devai törvényvész Almasan Franciscot három évi fegyházra és tizenkétezer leit pénzbüntetésre ítélte, ezonkívül hatvannyolcezer leit kártérítésre kötelezte. Faur Joan öt évi fegyházbüntetést, Faur Crucita pedig egy évi fegyházbüntetést és ötezer leit pénzbüntetést kapott, ugyanakkor együttesen negyvenötezer leit kártérítés megfizetésére is kötelezték őket.

CORSO-mozgó Arad
nyári kedvezménye

Hétfőn és pénteken 7 órakor, csütörtökön, szombaton, vasárnap 3 és vasárnap fél 12 órakor 30 leies egységes helyárak. A többi előadásokon 0 és 40 leies helyárak

CORSO-mozgó
nyári kedvezménye

1942 június 29

Német és román csapatok lépésről-lépésre szorítják vissza a bolsevistákat Szebasztopolnál

A helyzet az összes harctereken a tengelyhatalmakra nézve kedvezően alakul. Rommel csapatai és a szászok megszakítás nélkül üldözik az ellenséget és Marsa Matruh tengerparti várost fenyegetik, melytől este szintén kiszűrték a szandzsarakat. Angol tatonai körökben nem is csinálnak titkot belőle, hogy kénytelenek lesznek még nagyobb területeket feladni a németeknek és olaszokkal szemben nem képesek egyelőre nagy haderőt felvonítani. A szövetséges csapatokkal szemben valószínűleg csak a Nilus deltájánál voltak felkészültek a harcra, mert Abrandriát és ezzel Szuert mindenképpen meg akarják védelmezni.

A keleti arcvonalon a Charkovtól keletre és délkeletre elért nagy német sikerek itt is a tengelyhatalmak javára billentik a háborús mérleget. A tavasszal a szovjet főparancsnokság minden ereje latbavevél Charkov irányában indított offenzívát, de az óriási áldozatok hiábavalóknak bizonyultak, a várost nem tudták elfoglalni. A németek félkör alakban visszavonultak és most északról és délről támadást intéztek a szovjetvonalakat és a bolsevista csapatokat bekerítették. Ezek nagy részét megsemmisítették vagy foglyul ejtették és elfoglalták Kupjansk és Isjum városát. Ezek a Donectól keletre fekszenek fontos vasúti csomópontokat képeznek. Így nemcsak a vörösök offenzívája hiúsult meg, hanem a németek tért nyertek és idényesítették arcvonalukat, miáltal a front sok kilométerrel megrövidült.

A német főhadiszállás legújabb jelentése

A német vezér főhadiszállásának szombat déli adott hivatalos jelentése szerint Szebasztopol körüli harcok közepette lépésről-lépésre közik előre és tegnap is számos kísérődöt, sziklába vajt, megsemmisített állást, valamint védelemre rendezett ballást fészket foglaltak el.

A légierő a Szebasztopol körüli vízekelési súlyosság elleneséges rombolót és egy buvárszadot. A Keres-félszigeten a bolsevisták több bérkával megkísérelték a partraszállást, de ez kísérlet a parti tüzéség elhárító tüzelésében mghiúsult. A keleti arcvonal déli részén tó; csapatok az ellenségek egy aknavetővel támogatott madását megszüntették. A középső szakaszon a mögöttes terület megint hadműveletek egy bekerített csapatok megsemmisítésére vezettek. A több hétig tartó dős teret folyó harcokban, melyek során az ellenség min-

Sulyos az angok helyzete Egyiptomban

Egyiptomi lapok megállapításai szerint az angolok helyzete Egyiptomban igen sulyos. Romel csapatok adataitlanul üldözik az ellenséget és penyí nyugomat nem engednek, hogy a szétzavart egységeket a csatarendbe állítsák. Sulyosbí ja a helyzet az hogy Egyiptom nem hajlandó hadat üzeni a tengyhatalmaknak és haderőinek felvonulásával segíti az angolokat. Anglia ezért Palesztinától szállít csapatokat Egyiptomba.

Lehet és eredményes munkáról számoltak be az aradi római katolikus egyházközség közgyűlésén

Az aradi római katolikus egyházközség évi rendes közgyűlését dr. Széll Lajos elnökletével tartotta, ami közös ima után dr. Lakatos Ottó volt szónok és a közgyűlésen dr. Vass Tibor megemlékezett az abból az alkalomból, hogy a püspöki megbízatás átvételére a nagy munkát és felelősséget igénylő aradi plébániás tisztséggel. Így Arad város katolikus közösségének vezetőhelyére ismét egy kiváló, nagy teológiai tudású, szorgalmas férfi került. Utalt azokra a nézésekre, melyekkel meg kellett küzdeni.

Dr. Vass Tibor meghatva mondott köszönetet a neleg szavakért. Igérté, hogy mint megboldogult elődje, a katolikus érdekeket mindenek fele kívánja helyezni. Dr. Prohászka László mondta el emlékbeszédét dr. Lakatos Ottó fölött, méltatva az elhunyt munkásságát a vallási és kulturális életben. A beszéd elhangzása után a közönség egyperces felállással áldozott Lakatos Ottó emlékének. A közgyűlés Novák Mihályt, a minorita rend tartományi főnökét az egyházközség védőképül kérte fel, aki meghatva mondott köszönetet a megtiszteltetésért. Dr. Boros Béni titkári jelentése következett,

tanai-utánpótlás megoldására is történtek intézkedések. Az egyetemi továbbképzés lehetővé tételére a Kölcsey egyesület és dr. Széll Lajos nagyobb összeget ajánlottak fel. Az aradi Népközség öt gimnazista egyetemi tanulmányait támogatja, a bányásztagozat pedig négy ösztöndíjat létesített. A fiuinter-nátus létesítésére megindult szervező munka a miniszterium rendelkezése folytán tárgyalanná vált. Az egyházközség segítette a Szociális Misszió ebédelté-tesí akcióját, amely Sziszmann Gedeon minorita atya irányításával ötven elemistát juttatott ebédhez. A Mosóczy-telepi Napközi Otthonnak, továbbá csecsemő- és gyermekek részére orvosi rendelő céljára helyisé- get engedtek át.

Az évi jelentést kiegészítették a Vén-Diák bizottság vezetőjének és az egyes iskolák igazgatóinak jelentései.

A liceum régi tanulóiból alakult bizottság nemes és önzelen munkájával a tehetséges szegény tanulóknak nyújt lehetőséget az iskolán kívüli továbbtanuláshoz nyelvekben, zenei és irodalmi műveltségben. Ezzel az utána jövő generációnak fizetve vissza, amit ők kap- tak valamikor az iskolájuktól.

Németh Kálmán jelentéséből megtudtuk, hogy az elemiskolába a létszámon-felüliség miatt negyven- fiut nem lehetett felvenni, huszonötöt pedig exmatri- kulálni kellett. Ev végén 280 tanuló kapott osztályza- kot. Ezeknek kilencvenhat százaléka jó. Nagyon élet- revaló és eredeti vállalkozás az elemi saját gazdálko- dása.

Az elemisták két veteményes kertet, disznó- hizlálót, baromfi- és nyultenyészetet tar- tának fenn, minden munkát maguk végezve. Dr. Berthe Nándor jelentése után Fischer Ala- dár igazgató beszámolója következett, mely szerint a főgimnázium tizenegv végzett növendéke közül kilenc felelt meg az érettségi vizsgán. A többi ered- mény is kielégítő. Az elnök zárószavai után a közgyűlés imával zárult. (K. S.)

Tizennyolc szovjetügynököt halálra ítélték Bulgáriában

A múlt év augusztus és szeptember havában mi- kor a német és szövetséges csapatok már diadalmá- san haladtak előre Szovjetországra, a 'bolse- visták minden eszközt igénybe vettek, hogy a tengely hatalmak hadműveleit megnehezítsék. Mivel hadse- regük nem tudott ellenállni a németek lendületes tá- madásainak, megkísérelték, hogy az arcvonal mögött keltessen zavart és rémületet. Ezért buvárszadok segítségével és ejtőernyőkkel külön ilyen célokra kiképezett bolsevistákat küldtek Bulgáriába is.

A bolgár lakosság azonban a katonai és rendőri ha- tá- ságok segítségével ezeknek nagy részét nyomban partraszállásuk után megsemmisítette, a többiek pedig, akiknek sikerült elmenekülni és heteken át er- dőkben bujkáltak, később tartóztatták le. Ezeknek az ügye most került tárgyalásra Szófiában. A tárgyalás zárt ajtók mögött folyt és az ítéletet tegnap hirdet- ték ki.

A vádoltak közül tizennyolcat halálra, hetet életfogytig tartó fegyházra és kettőt tizenöt évi fegyházra ítélték.

A halálra ítélték között van Radionov szovjetügynök is, aki egyik vezetője volt az 1923-ban megkísérelt bulgáriai kommunista forradalomnak. Ennek páisje- re után Radionov Szovjetországra menekült és tavaly tért vissza ejtőernyő segítségével Bulgáriába. Elfogták és most halálra ítélték.

A szovjetkormány annak idején egykezett cáfol- ni hogy a Bulgáriában elfogott bolsevista ügynökök Moszkva megbízásából érkeztek Bulgáriába és az volt a megbízásuk, hogy romboló cselekményeket kö- vessenek el a szófiái kormány kijáratát rendezett, amely mindenkit meggyőzhet arról

miként igyekezett Moszkva ügynöket utján a rendet Bulgáriában felborítani.

A kijáraton láthatók az összes bizonyítékok az, hogy semmi kétség nincsen aziránt, hogy az elfogott terrorstáknak hivatalos megbízásuk volt a szovjet- kormánytól szabotázscelekmények elkövetésére.

NÉMET GÉPEK ANGLIA FÖLÖTT

A német véderő főparancsnoksága jelenti, hogy az elmúlt éjjel ismételten támadta a német légierő Birmingham angol várost és bár a légharítás igen heves volt, a német gépeknek sikerült a város köz- pontja és a hadigyárak fölé jutni, melyeket robbanó- és gyújtóbombákkal árasztottak el. A bombázás nagy robbanásokat és több tüzet okozott.

A körüöttünk dübörgő és az anyagiakért tör- tenő élethajszában sem fogja feláldozni a munka és a becsület eszményét.

A tanító testület Németh Kálmán igazgató vezetésé- vel több sikerült iskolai ünnepélyvel tett tanúságot tudásáról, munkájáról. A tanonciskola magyar ke- resztény iparos nemzedék szellemi és erkölcsi fejlesz- tését vállalta magára. A számtalan nehézséget dr. Berthe Nándor igazgató vezetésével a jórészt gimná- ziumi tanárokból álló tantestület küzdötte le, ugy- hogy a vizsgázóknak majdnem száz százaléka feltu- nően jó eredménnyel vizsgázott. Az egyházközség hét tanítójelöltet támogat any- gilag az Ajud-nagyenyedi Bethlen-Kollégiumban. A

FORUM (Arad) nyáron is nagy ünneket játszik. Vá. osunk egyedül jói szállítottat kellemesen hívós terme. Telefon 20-10 Előadó sok 5. 7.15. 9.30. 11.30 d. n. 3. hor matiné 30 el egyszeres árral

Ma!
Az év legnagyobb filmdrámája, egy herceg és egy polgárlány szerelme

A hegyek lánya

PAUL RICHTER, HANSI KNOTECK, HANS ADALBERT von SCHLETOW
19. sz. híradó

URANIA (Arad) Telefon 12-32. Előadások 5, 7.15 és 9.30 Csütörtök, szombat 3 órákor matiné 30 lei

Ma világszíner. Minden iskolai legnagyobb filmalkotása

Ferdinand Marian Heinrich George Kristina Söderbaum, Werner Krauss

JUD SÜSS

19. számú háborús híradó

HIREK

Háboruban a hajózás nem életbiztosítás

Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal: I. Piata Prati nu 3. Telefon: 28-10. Aradon előfizetések, hirdetések és reklamációk Reclama hirtelilor dăna, Gimnasiun-ului 8. Telefon: 17-11. Aradi szerkesztő: Babucay György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldi kézbesítéssel együtt egy hóra 110.— lei, negyedévre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei. Magyarországon havonta öt pengő, negyedévre 15.— pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő. Egy példány ára hétköznapokon 26 fillér, vasárnap 30 fillér. H. tiszteletdíj, közvilágítások és közüzemeknek, színházak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres előfizetési díj kétszerese.

Péter-Pál napján

Lehet élni, egy kis gyorsvontatutamódásra a városi vasúton, egy nagy tábla buza szélén, Nagy határ buza, és a könnyű szélben: ha megbírna egy csónakot, elment a...

De szép a pirosbetűs Péter-Pál, megpendül a hajó... Surrogni kezd a vason a fenő-kő, indul a csónak... a nagylengésű erős kaszasuhogás; ütemes... peng a határ, nagy rendekben dől a buza, csónak... a marokszedő lányok vakonykarsu dereka, csónak... láthatatlan leánykórus:

Megérett a bizakalász le lehet iratni, elhúszott a pirosbarna babám, meg lehet iratni

Edesem lebegve jön a nóta, Tulfelől, mint az Antifóna... mély férfihang zönög vissza:

... a buzának érne, mert mindennap új szél éri, meg kejj a szívnek has dñi, mert mindennap új bu éri.

De szép tagas templom ez itt körül: fent az izzókék... a szemes élet arany oltárkendője. Arr... sugaras Monstrancia: a Nap... misecsengő: p-csirta szól az égben.

Mellette... cserzett szikkadt öregember áll meg. Olyan... kordován. Mustrálja a mélysárga kalász... aztán ennyit mond:

... zópet mutat. Jó fog ereszténi.

Nézelődik Egyszer csak idefordul:

... Tugya e, hogy kezdetbe az embernek csak egy bar... szántani? Mer az Isten nem parancsolt több... Hanem az az egyet megáldotta hogy minden... szőlő... tétől... maggal volt megrakva. Adány, az első ember még beírte egy borzódával. Annyi termett... mennyi kellett.

Hajlaga az öreg, pőfékel, pőkezedik. Megnyomja a szót... szentet a pőpában, ahogy folytatja:

... Hanem osztán a Gonosz tudtára adta, mármint Adányak, hogy ha több barázdát húz, akkor még több magot remélhet. Hát rávette az embert. De az Isten keserűesen megbíntette a telhetlenségéért. Ára-as n-pján, Adány elbizakodva nézte a temételen gabonát, eljött hozzá az Isten, osztán megfogta a buzaszálát. Nem csinált egyebet, csak tövőtől a tetejéig megsimította. Csak a tetején hagytól egyik ujnyi fejet. Oszt azt mondta neki őszentelése. „No te ember, mivelhogya telhetetlen vótál, nem hallottál a szavamra, mostmár megbíntettek. Ezután te annyit, saánts, amennyit neked tetszik, én meg annyit adok neked, amennyit nekem tetszik.” Ezér van a gonoszal végén csak egy hüvelnyi kalász. Hiába dőgozik az ember ekkármennyit, mostmár az Isten csak annyit ad, amennyit ő akar.

— Ez így vót kérem, szószertint...

Igy van az ember is. Az emberkalász... Szedülő korában tetőtől-talpig maggal van megrakva: a tudás kánaáni bőségével. Amíg szét nem osztódik az egy barázdából az élet sok-sok barázdába, élvek, érdekek, üzlet, pénz, rang szerint. Egyszer aztán lenyúj valahonnan egy szigorú kéz és tetőtől talpig végigsimítja. Nem hagy rajta, csak egy ujnyi kis fejet, — egy kevés kis maggal. (e. t.)

— DÖNTŐ ESEMÉNYEK KÜSZÖBÉN INDIÁBAN. Ujdelhiből jelentik: Gandhi, Nehru és Azad, a három indiai vezér, július első napjaiban tanácskozásra ül össze, hogy a bangkoki határozatok értelmében végre döntsenek India jövődjé magatartása ügyében.

— Ortiz lemondását elfogadták. Ortiz argentin köztársasági elnök lemondását az argentinai parlament tegnap tartott ülésén elfogadta.

— Amerikai német diplomaták hazaérkezése. Berlinből jelentik: Az Egyesült Államok és Délamerikai német diplomáciai képviselői, akik a háboru miatt kénytelenek voltak elhagyni állomáshelyüket, Lisszabonból visszaérkeztek Berlinbe.

— Vendiáktalálkozó. Jelentették, hogy hétfőn Péter és Pál napján a Timisoara-temesvári piaristafőgimnázium harminc évvel ezelőtli érettségizett volt növendékei találkozóra jönnek egybe. Ezen a napon a piaristatemplomban kilenc órákor tartandó szentmise, a huszonöt és a negyven évvel ezelőtli érettségizett volt iskolatársak is megtartják találkozójukat.

Jóleső érzéssel utambé a kis part... Afféle tengereskocsmá volt, tele volt... akik gyöngécsianuk melett... nagy em... menyeiket. Az ajtón keresztül ki lehetett látni a nagy... nára, föl fával megrakott hajók... nagyobb a Giudecca szigetének... körvonalai, amint bele... veszték az ezüstös ködbe.

Ebben a pillanatban egy remek hárommárkosos 500 tonnás vitorlás siklott be a lagunába és pont az orrunk előtt vetett horgonyt. A hajónak olyan tökéletes szabása volt és olyan vitorlázata, amilyent ma napság már csak a legritkább esetben lehet látni.

Egy percre alatt megfelfedkezve nyugalmról és mindenről, már a parton álltam és nézegettem a hajó csodálatosan szép vonalait, mikor Cassandriai barátom vagott hátra:

— Mindig ilyen hajóval akartál utazni, most itt az alkalom! Szelek is vannak olyanok, hogy talán sok is a jóból. Gyerünk a hajóra!

A kapitánnyal hamar megegyeztem: prók egy két cikket rólok, csinálók egy pár fotóráfiát, ő pedig ennek fejében jesszállit vitorlásán Sziciliába. Aránylag „könnyű” ember volt. Habár volt egy szerény óhajja: Olvétel kössek életbiztosítást, mielőtt felülök a hajóra! Ezekután fejtélhetem a hajóra.

Másnap felszálltunk a horgonyt, apró vontatógöcsők akaszkodtak ránk és kivontattak minket a lagunából. Amikor sikerült a mólók közt kivergődni a nyúlt tengerre, a szél óriási erővel csapott le ránk. A hajó retentő nehézkesen mozgott az irtózatatos terhelése miatt.

Sötétedett már, amikor Solari kapitány kijáta a parancsot, hogy be kell „reffelni”, azaz csökkeneni kell a vitorlázatot. Csak annyi vitorla maradt fent, amennyi a kormányzás miatt elengedhetetlenül szükséges volt.

Valósággal fejetején állt a hajó. Már a vacsoraikor olyan dülöngéltet viténk végehez, hogy a tanyérok lerepűtek az asztalról és a kezünkben tartott „padellá” ből a nyakunkba lötytett a forró leves.

A motorunk mindjárt az első napon fejezdta a szolgálatot: a vihar annyira fokozódott, hogy Anconától visszadobott minket Fiuméig. Alig tudtunk újra elkerülni Anconát.

Ez azonban még mind csak gyenge előjáték volt ahhoz képest, ami ezután következett. Este sétáltuk el az Otrantói fokot. Az Otrantói öböl aknákkal volt körülvárv, nekünk pedig mindenképpen az aknákat közelében kellett elhajóznunk, ha el akaruk érni a Calabriai partokat. Ez csendes vizeken, teljesen éő karban lévő vitorlázattal is nehéz és veszélyes, fejtálat lett volna, így azonban a Medusával, melynek ábaca eltörve, vitorlázata ronggyá téve, a versolai motorja bedögölve — hajmeresztő vállalkozásnak ítékezett.

— IRÁNBAN MINDEN OSENEDES. Teheránból érkező jelentések szerint Iránban a nyugtalanság a lakosság körében állandón nő. A helyzet rendkívül kieleződött. Egyes tartományokban a zárvar teljes. Felfegyverzett bandák fenyegetik a városok és falvak lakosságát. Különösen a kurdok között terjed a lázadás.

— Merénylők nyomravezetőinek megjutalmazása. Prágából jelenti a Német Távirati Iroda: Hivatalosan közlik: A német birodalmi kormány által Heydrich gyilkosai nyomravezetőinek jutalmazására kitévőt tizmillió koronás díjat pénteken két egyenlő részben kifizették a védnökség két ajattvalójának. A cseh-morva kormány által kitévőt, külön díjból, mely szintén tizmillió koronára rug, ötmillió koronát két német és a védnökség hatvanhárom ajattvalójé között kiosztottak.

— Anglia válsága — nemzeti válság. Stockholm-ból jelenti a Német Távirati Iroda: A Göteborgs Posten című svéd lap Londonból származó híre szerint az angol alsóházban ismét nyomtatékosan sürgették a gyökeres reformokat. A Daily Herald című angol lap ezzel kapcsolatosan azt írja, hogy elhibázott dolog Anglia válságáról beszélni: sokkal helytállóbb a helyzet olyatén jellemezése, hogy „nemzeti válság” van.

— Földrágás Újzéládon. A Popolo di Roma értesülése szerint Újzéládon északi részén heves földrágás volt. Wellingtonban az ablaküvegek összetörttek és a kémények leomlottak. Emberéletben a földrágás kárt nem okozott.

A legénység emberfeletti erővel dolgozott. Közben Solari ordította le parancsait a kapitány... hidrói, néha néha egy retentőét karomkodva, lehet, hogy imákat mormolt magában, ugyanakkor...

Óriási megkönnyebbülésekre végre megpillottuk az öböl déli oldalát és mintegy két mérföldnyire a St. Maria di Leuca világítótorony... Az aknaveszély itt már kisebb volt, azonban... attól féltünk, hogy a sziklákon törőnt porok... mert az áramlás ide-oda dobálta a hajót. De nem történt féljél, egy lámpást pillantottunk meg, a hajó fehér lámpáját, mely... mintegy négy mérföldnyire velünk egyenleto sebességgel... Kevéssel később a zöld lámpáját is láttuk... már jóval közelebről. Ez még nem lett volna baj, egyszerre azt vettük észre, hogy a hajónk most vörös lámpája tűnik elő, ami annyit jelentett, vol hogy a hajó velünk parallel, de az ellentéző irány...

A hajó pedig mégis dől felé haladt, mert a hatmrföldes sebesség mellett egyáltalán nem maradt le. Ez egy kissé megzavart minket. Nem tudtuk megállapítani, hogy milyen helyzetben van a hajó!

Később a hajó újból megfordult, úgyhogy ott állt felénk, de most már olyan veszedelmes közelségben, hogy szükségesnek láttuk felzavarni a hang és a ködszűrőnkét is megmozdítottuk, hogy ezt felhívjuk a hajó figyelmé a közelgő katasztrófára. A hajó pedig ellenállhatatlanul közeledett felénk. Mi ordítanj kezdtünk, látva a beálló katasztrófát, pedig ez a katasztrófa nem is volt olyan közeli, mint az, amely öt másodperccel előbb következett volna. Negyed tizenkettő volt éjjel előtt, mikor egyetlen robbanás rázta meg a levegőt. Aknára fittottunk! A hajó fura a levegőbe röpi. Szélesgye emelkedtek a levegőbe és retentő robbajjal zuhantak vissza a felületre, métermérszányi arboedarákok egyetemben.

De meg fel sem foghattuk tulajdonképpen, hogy mi történt, mert szinte ugyanebben a pillanatban felénk közeledő gőzhajó deréka kapta vitorlásunkat, melyet a szög sorosabb érteimében kettévágtak. A vitorlás elvált hátsó részre a levegőbe emelkedett, hogy a következő pillanatban, mint egy torpedó lezuhant a tenger alá. A vitorlás első része két másodperccel később süllyedt el.

Az akna, mint később megállapítottuk, egy elsődött akna volt, amely éppen akkor rőnitette hajónkat a levegőbe, amikor arra a lekevéské számítottunk. A „Carlo Zenó” — ez volt a gőzös, amely minket kettévágtat — halászott ki a tengerből.

Az hiszem, sokáig nem lesz kedvem vitorlázni. Kaposy K. Ödön.

— Iskolai találkozó. Az 1937 évben a Timisoara- Temesvári gyár városi zárdában végzett növendékek 5 éves iskolai találkozója lesz július 5-én. Gyűlékezés reggel 8 órákor a gyár városi pőbaniatemplom előtt. Felvilágosítások kaphatók: Timisoara-Temesvár, III. Lahovai tér 5. szám alatt, rámaüzletben.

— Megbukott a kormány jelöltje egy angliai képviselőválasztáson. Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A londoni rádió közli, hogy a londoni választásokon (Essex) Driberg pártokjvíli képviselő győzött a kormány jelöltjével szemben.

Kiskereskedőknek már nem kell árjegyzéket be- terjeszteni felülbélyegzésre. Miután a hivata-os lap június 22-én megjelent számában közölt rendelet szerint — amint jelejtük ettük — csak a gyárosoknak és az importkereskedőknek kell árjegyzéket felülbélyegzésre be- terjeszteni — még pedig az előbbieknak a köz- ellátási államtitkárság árügyi igazgatóságának, az utóbbiaknak a kereskedelmi kamarához, vagy ahol ilyen nincs, a polgármesteri hivatalhoz — a kiskeres- kedők a további árjegyzékek be- terjesztése alól mentesek. A kiskereskedők saját felelősségükre készítik el árjegyzékeiket, a tavaly márciusban megjelent 183. számú rendelet figyelembevételével. Nevezetesen fennáll az intézkedés, hogy a nagykereskedői és kis- kereskedői hasznát csak egyszer szabad felszámítani. Az ár kiszámítása a gyáros vagy az impor cég szám- lása alapján történik. A kiskereskedőknek az így ké- szített árjegyzéket továbbra is jól láthatóan ki kell függeszteniök és a szabotázstörvény értelmében az egyes árucikkeket is árcimkékkel kell ellátniök.

ARO KERT, ARAD TELEFON 24 45. Holnap, hétfőn premier, a legjobb francia filmek gyönyörű a legjobb francia színészek legjobb alakítói a legszébb francia színészek legjobb alakítói a legszébb francia színészek legjobb alakítói. Az emigránsok. Érdekes tartalom, izgalmas jelenetek, akció utasok. Híradások naponta 3. 5. 7. 10. és 9:00 kor a Kertben.

SZELLEMEK

Birálat többek kívánságára

Írta: Puhala Sándor dr.

Ifj. Kubán Endre nem történeti regényt akart írni „A szőrösfülü barát”-ban, hanem „életrajz”-t. A könyvben tehát főként György barát egyéni életének az eseményeit várjuk. Azt, hogy György barátot államférfiúi tevékenysége közben a politikai célok követésén túl, milyen egyéni benső okok készítik cselekvésre, határozzák meg döntéseit, pl. nagyra vagány, szerelem, a bosszu vágya, a hűség, vagyoncsaládi érdek, stb.

Képzletünket mindig érdekelte és megmozgatta nagy emberek belső világa és természetes emberi vágy az, hogy a nagy embereket közelről is, az egyéni élet szűkebb, de könnyebben felfogható kereteiben óhajtsuk megismerni. Német példákra így alakult ki a mi irodalmunkban is több nagysikerű, a történeti regényhez igen közelálló mű, sőt műfaj, amely azonban nem kisebb igényű a történeti regénynél, abból az igen fontos szempontból, hogy ki kell fejeznie a kor szellemét. Ez az újabb műfaj lényegében nehezebb a történeti regénynél, mert az alankövetelményen kívül, hogy tudniillik meg kell éreztetnie és vissza kell tükröztetnie a kor lelkiiségét, a szemlélmény gyűjtőpontjába kell helyezni a mű hőségének egyéni emberi mivoltát. Ehhez

a történeti kor főkéletes ismerete

szükséges. Csak így képes a költő, történeti események vagy külsőségek aprólékos felsorakoztatása nélkül, mindezt saját lelkiességébe felszívva, a kor hőseit a képzelet erejével mintegy utiáteremtve, őt hozzánk közelebb hozni, részére igazságot szolgáltatni, vagy az illúziók rongvaiból a hőst kivetkőztetni.

Ifj. Kubán Endre célja minden valószínűség szerint csupán Utiesenovics-Martinuzzi György bíboros kancellár és régi Erdély történetének a népszerűsítése volt.

Zápolya „öldöklő századában” vagyunk. Emlékszünk rá, hogy a történeti események egymásutánja is mennyire bonyolult ebben a században. A legnyilvánosabb vétkek és bűnök sodorják az országot Mohácsig, utána pedig a kettős királyválasztás és a török hódoltság törvényeiben sodortatik és pusztul a magyarság. A katolicizmus akkori, ideiglenes lehangyatlása és a protestantizmus gyors elterjedése megbontván a lelki magatartás egységét, az összeomlásból kivetkőztet utat még a politikai csanásol okozta verődésnél is nehezebbé és veszedelmesebbé válik. Ekkor jó létre „a történeti jármában” Erdély önállósága, ekkor járja a politikai vezetés legzövevényesebb útját.

A szerzőt sem a történeti események összefüggése, sem a kor szellemisége, különösebben nem érdekli. Szolgálatot tehetett volna olvasóinak, ha világos képet ad vala a történeti kialakulásról, ha rendezett és könnyen áttekinthető sorba állítja a tényeket, hogy György barát szerepvállalásának súlyos voltára rámutasson. Mindössze töredezett részleteket kapunk a könyvben.

A történeti műveltségrel havi van

Azt említi például, hogy Mohácsnál „mérhetetlenül óriási” török had csapott össze a magyarokkal. Illelnek tudnia, hogy a törökök szándékosan terjesztették vagyis túlozták seregeik számbeli nagyságát. Ez volt akkoriban az eléggé sikerült háborus „propaganda”. Már régen tudjuk, hogy Mohácsnál nem volt háromszázezer harcosa a töröknek, még a török tábor körül rajzó gyülekezés néppel együtt sem érték el a törökök a híresztelt számnak a felét sem.

Súlyosabb megítélés alá esik azonban a szerzőnek az a jatekos (vagy tervszerű?) „történeti szemlélet”, hogy az 1514. évi súlyos eseményeket érintve, Dózsa-féle parasztlázadást

szélsőbaloldali kacérkodásra igyekszik felhasználni

A „szőrösfülü barát” nem külön magyar rosszakarat szüleménye. 1514-ben Európaszerte súlyos volt az alkotmányon kívül álló sorsa. Nem olvasott a szerző sohasem az „infernum rustorum”-ról? Így bélyegezték meg magyarok és nem magyarok azt az állapotot, amelyben a lengyel nemesség tartotta a jobbágyságot. Igen, Lengyelország a jobbágyok pokla volt. A magyar nemesség a saját érdekében századokon át nyit-

va hagyta a kapukat a legszigorubb rendi elkülönülés idején is, hogy felvehesse sorába az érdemeseket. Primitív szelektio volt, de volt és az akkori viszonyok között jó volt. Csak így érthető pl. az a tény, hogy még száz évvel ezelőtt is a 466.000 magyar nemesen kívül e nemesi rendhez tartozott 58.000 német és 21.666 román. A szerző történelmi szemléletének a kialakításához lényegesen járulhatnának hozzá ezek az adatok. Nálunk régen minden husz nememesre jutott egy nemes, Csehországban minden 828 egyénre esett egy nemes, Ausztriában 350-re, Lombardiában 300-ra, Galiciában minden hatvannyolcadik ember volt nemes. Persze, ilyen adatok birtokában nem lehet régen

kicsorbult szellemi friniciákkal

„modernül” hadakozni. A szerző nem nevezhette volna ki György barátot a jobbágyok külön jó angyalának. Megtehetné volna azt a szíveséget, hogy a sajnálatoson kívül felsorolta volna azokat a törvényes intézkedéseket, ha vannak ilyenek, amelyekkel a bíboros egész ország jobbágyágának a helyzetét enyhített. Ez a helyzet kegyetlen, ma már alig elképzelhető volt. De a Dózsa lázadás leveretése után vagyunk a megtorlás, a XVI. század kemény és durva lelkiületéből a fáktalan bosszúvágyból és osztálybeli önzésből fakadt s idézte elő a századokra szóló büntetést.

Az afféle naiv elmékedést, hogy mindenkire egyformán borul rá az ér. mindnyájunknak egyformának kell lenni, nem lehet elképzelni a XVI. század derekán. Már ma sem. A történet minden nének lecsatítható tulajdona és kincs, nem állítható a demokrátiának frazeológiai szolgálatába veszes következmények nélkül. Hallottuk az úgynevezett polgári radikálisok szövegeit a nemesség ellen, akik kántálnak voltak az ország történetét a fejlődés organikus kereteiben értékelni láttuk, hogy amikor egymagukban a romok tetejére jutottak, milyen semmivé lett minden százás vitézkedésük az alkotó munka területein, mert behizonyosodott a szomorú magyar példán is, hogy a semmire lefőbb csak légvárakat lehet építeni. Ha tehát azt olvassuk a jelzett könyvben, hogy „a rendek és a nemesek gyülekezete”, akkor nem ok nélkül hökkentünk meg és kérdezzük, ismeri-e a fiatal szerző a rendi alkotmány lényegét, mert hiszen éppen a nemesek alkották a rendeket. Tessék elhinni, hogy itt

lényeges kérdésben van zavarosság

Egyéni felfogás szerint a bíboros politikájának olyatén szemléltetése lehetett volna időszerűen tanulságos, hogyha a szerző képes lett volna éreztetni; azt a veszedelmet, amelyet a kétarcú politika jelentett és jelent óriási mértékben a malomkövek öröle. Eriater maga kétarcú politikájának lett az áldozata. Emiatt döfte le a politikai küzdelmekben akkortájt nem ismeretlen orgyilkos tör.

Ez a tör szerzőiött izgatta a szerző képzeletét, s aligha tévedek, ha arra gondolok, hogy főként a bíboros megrázó halála volt az oka a tárgyválasztásnak. A könyv a kezdeti hatásosság kedvéért György barát meggyilkolásával kezdődik és befejezésül megint a gyilkosság van előttünk. György barát egész életét egyetlen éjtszaka mondatja el a szerző, nem gondolva arra, hogy egy egész könyv elmondatása nem futja egy éjtszakából, vagyis ez a keresetnek mondható szerkezet kissé hibás.

Fontosabb az, hogy a szerző mit látat és éreztet György barát egyéni életéből. A vagyontalan nemesi családból, és korán árvaságra jutó ifjú Utiesenovics-Martinuzzi apródi szolgálatának és viszontagságainak, valamint simán induló szerelmének a leírása gondosabb kidolgozásban inkább megállhatta volna a helyét. Mégis ez a könyvnek az a része, amelyben a jó korfestés nyomaira bukkanunk. A lelki élet rajza azonban a felszínen marad. Nincs olyan szerelmes apród a XVI. században, aki ne gondolt volna arra, hogy megfelelő származás, vagyon és hatalom nélkül főrangú körökből házasodni nem lehet. A sze-

reimj regény természetesen megszakad. Hőszünk ugyan lova nyakán, megcsokolja és eltöri kardját, szerelmes leveleket összetépi, de nagyon hamar rendbe, eltűnik hosszu időre, hogy aztán a fehér rátok csuhájában, egyszerre, minden időbeli áthi-lás nélkül, a menekülő János király főemberek lépjen fel. Az a felfogás, hogy György szerelmi c-lódás miatt cseréli fel a kardot a keresztrel, hely-Ez a csere azonban nem ritka akkoriban. Tom Pál is így eszelekszik a „Fekete völgyek”-ben, s megrázóbban, igazi művészi erő szemléltetéséből Györgynek ez ifjúkori regényén kívül aztán n-is más regény a könyvben, az ember végképp eltűr-hogy helyet adjon az államférfinek. Am itt is s-retnénk látni a politikai meggyőződésen és ész-rúségen kívül az emberi indító okokat is. Csak

apró furesasá okat találunk

hogy pl. a bíboros kancellár táncol Izabella királyn-val. György barát művész és alkusz. Amikor a l-rályné nincs megelegetve a felajánlott rubinkó-drága „ékszermű”-vel, előkerít kámszájából még e-drága karperecet is. Furesán vitatkozik vele a k-rályné, mondván: „hiszi a piszi”. Furesa kép az-amiikor György barátot úgy látjuk, hogy „lábai ke-gye! nélkül kalimpálnak a levegőbe.” György ugyan-jó lovas volt s kengyel nélkül sem kalimpá, a láb-kivált a levegőbe.

A szerző az anyaggyűjtés terén sokat fárado-tott, amíg néhány ilyen derűs különlegességet talál-Ezek kétségkívül felvidítják az olvasót, de a sze-repióket a torzítás veszélye fenyegeti. Eötvös Józse-báró egyik jeles történeti regényirónk, nem ok nél-kül kívánta, hogy történeti személyiségeket éptetvé-föl, az író ne képzeletét kövesse, hanem a kutfóket-A történet népszerűsítése könnyen a történet elferd-téséhez vezethet, ha gyorsan és sokat akarunk írni-Ifjabb Kubán Endre „A szőrösfülü barát”-ot elsiette.

A könyvnek főleg stílusára vonatkozóan, az-ugyanazon a helyen megjelent kemény bírálatá egy-és nyelvészeti szempontból helyes. A bírálatban idé-zett példák csakugyan benne vannak a könyvben és-csakugyan hibák. Nem csökkent a bírálat erejét az-hogy például „breviarium” helyett a könyv utolsó lap-jain már a helyes breviáriumot találjuk. Itt csak-ugyan sajtóhibáról van szó. Viszont gyanus, hogy-a szerző helység (község) helyett helyiséget ír (pl-ebédlő). Igaz, hogy „a többi kanonokok” vagy „a söt-testvérei” népies vagy régies stílusban elfogadható-de a szerző jól tudja, hogy a jelzett bírálatban felso-rolt hibákon kívül

sokkal több és súlyosabb stílusbeli hiba

is találtatott könyvében. Ilyen hibákat „az alkotás-láz”-val menteni nem lehet. Az alkotás szent láz, amelynek forráságában, eleven lüktetésében új gon-dolatok születnek, szorosabb összefüggések tárulhat-nak fel, messzire kiszélesedik a látóhatár, legnagyobb-fokig izzik a lélek s művészi szóképek támadnak: nem-stílusbeli hibák, elferdült szövegek, művészietlen szóképek. Az alkotás láza nem a tárgy kidolgozása-akor vagy a sorok rovása idején szállja meg az író-t, hanem leginkább az alapezme fogantatásánál és a-mű szerkezetének a felépítésénél.

Aki írónak tartja és nyomtatja ki magát, an-nak kötelessége ismernie kell nemcsak a nyelv helye-ségét, hanem szépségeit is. Az a kemény és metsző, de kétségkívül szellemes és az irodalmi közönyössé-get felrázó, tehát föltétlenül jóhatású kritika ne fá-jjon tulságosan a fiatal szerzőnek. Ilyen eset már-sokszor megesett e világban és elvárjuk, hogy ezen-tul a bírálat igazi tennivalójával legyen dolgunk, t. i. a könyv művészeti és erkölcsi értékeinek a megál-lapításaival. Egyébként az akármilyen szigorú bírá-lat is inkább csak hasznot hajt, mint árt, mert fel-hívja a figyelmet az olyan könyvre is, amelyet más-kép talán kezébe se venne az olvasó! Igen, az írónak-le kell szállania az indokolatlan illúziók és önámítá-sok lebegéséből a tudás valóságos, szilárd talajára.

ÉLETÜNK

Emlékezés Dsida Jenőre

Hogy éve már... 1938. júniusában kaptuk a grászos Dsida Jenő, az erdélyi fiatal irónemzedék legtöbbet ígérő tehetsége, a kiváló költő, író, hirtelen és műfordító, életének harmincegyedik évében hosszú és kínos betegség után itthagyott bennünket. Akiről beszélni, mint róla, az nem halt meg, csak testének alakját, kifogyhatatlan kedvét, ötletét, gyönyörű szellemét itt él köztünk. Nap-nap után magunk elé idézzük alakját, kifogyhatatlan kedvét, ötletét, gyönyörű szellemét itt él köztünk. Nap-nap után magunk elé idézzük alakját, kifogyhatatlan kedvét, ötletét, gyönyörű szellemét itt él köztünk. Nap-nap után magunk elé idézzük alakját, kifogyhatatlan kedvét, ötletét, gyönyörű szellemét itt él köztünk.

Fiatalon halt meg, de már így is szép írói múlt állott mögötte. Nagy tehetség volt. Sok nyelvet beszélt, eredetileg olvasta a kiváló latin és görög klasszikusokat és a népirodalom remekét. Fordított németből franciából, spanyolból és olaszból. Mégis a vers volt az, a benne rejtő kitűnő tehetsége. Nagyságának mindenkinészt hátrékként maradt verses kötetek: a „Leselkedő magány”, a „Nagycsütörtök” és az „Angyalok cseréje” tartalmú.

Az első kötet 1928-ban jelent meg s benne egy különleges, sejtéimes világgal találkozunk. Képzetéknek jellemezték, vágyak, álmokképek és borzongások között a költő, az eléantsontorony magasságában lobogó „Leselkedő magányban” megjelent versei az olivóközönség versei rétegeiben nem valami nagy visszhang találtak magukra — meri, újszerűek voltak, — de félfélt rá az erdélyi világ.

1933-ban, öt év múlva látott napvilágot második verseskötete a „Nagycsütörtök”, a Szépművészet kiadásában. Ezekből a versekből kitűnik tehetsége, a költő magabiztosan, a versekkel felülemelkedik, közel jut az emberhez, segíteni, vigasztalni tanítani és óvatkár. A szellemet leheletfinom versekben éneklő megkomor és szorongó versekben siratója a hű barátot és munkatársát: Kuncz Aladárt. Meglátja a kishivatalnok-édesanyját a hóst, aki Amundsen méltó kortársa, kora regényes utcaszínházban felfedezi azt, aki a világ minden színpadán s bűnbűntől meg akarja szabadítani a gyönyörű és ebben a kötetben tökéletesen megmutatja. Sorai ezüstös csengése, a fonséges szárnyalásból érkező gyönyörrel szolgálnak, hogy az olvasó fegyver már-már elrejtődik a mondánivalól. De azért költeményeit minél inkább megértheti, jóllehet az érzelmen legerősebb kihasználásától a gondolat legmagasabb szárnyalásáig minden hang megszövegejté lantján.

Ezután végzetes pontossággal az életről írt leírásokat, újabb öt év s a földiek közül eltávozó költő már csak posthumus kötetében, az „Angyalok cseréje” szövege lehet meg. A kötet olvasása megnyugtató és megújító. A rugat költszet bályegét érezzük rajta. A versző csak akkor ír, ha valami fontos, kivételes jelentőségű mondandó ragadja meg lelkét és készteti írásra. Zárt nincs egy sikerületlen vers a posthumus kötetben.

Írói képét a megnyugvó, őszinte, melyen érzett valóságos hit színezi. Mély lelkesége, melyet ősi kapott, megvédte őt a modern magyar líra legnagyobb veszedelmétől és betegségétől: a nihilizmus; deris létezik az élet közpénységhez és ifjúsághoz csodálatosan ragyog. Ez az őszinteség és a dalatos éjtszerelem teszi, hogy annyira nekünk az őszinteség elmúlása, éri az őszinteség közeledéséért sirató meg már elhullt hajfirtjeit oly meghatóan elégíti ki. Ha szerelméről van szó, akkor csodás finomsággal és lágyssággal csendülnek sorai, mint egy hű szív alkant, őszinte vallomása. Gyöngédebben nála jobbra utóphat valaki. Az élet árnyoldalaira is fényvet vetít. A vers, int és a kivezető utat keresi, mutatja. Ajjála után megjelent alkotásai a „Tűkör előtt”-i részben sorakoznak; mély, meleg gondonka hangú költeményeznek, csak ittán csattan fel bennük a költői kedély. El a kötetben Dsida Jenő teljes egészében tullepte önméreteit és az erdélyi magyar költők legelső közé lékedett. A kötetet kitűnő műfordítások zárják, melyek ugyan sikerültek és művészi értékűek, hogy a legnagyobb magyar műfordítók sorába állíthják.

... Halálának évfordulóján vegyük elő költeményeit s merüljünk el azok eszmei szépségében mely és nyelvi gazdagságában. Az emlékezés így lesz a kivezetés érzésen túl szellemi életünk áldása és a legelső örömeik forrása: ...

Alba-Iulla-Gyulafehérvár

KELEMENGYULA

KOCSIMOSÓ ÉS ÜRIEMBER

Írta: Izsák-Gyarmathy László

Társaságba nem szeretek járni, mert kifáraszt: akaratomon kívül a társaság minden tagját erővel és kitartóan megfigyelem, mintha várható volna hogy elkövetnek valamit. S végül, otthon, valóban úgy emlékszem rájuk, hogy mind elkövettek valamit, talán csak egy szóval... Vannak ezzel szemben csodálatosan nyugodt és főnyes társaságjárók. Szmokingnadrágba süllyesztett kézzel, egyetlen állandó és kellemes mosollyal az agyarucon délután hat-öt óráig valamely társaságban ülnek és körülbelül minden nap ugyanarról beszélnek. Ez valami megszervezett, jómódú és szükségesen buta emberfajta, ők a társaság alapanyaga, mindenütt ott vannak meghajolnak keztesőkölnek, koccintanak gyakorlatlan vigyoronak és simán beszélnek. Nélkülük nincs társadalmi élet.

Mégis el kell közejük menni; az embernek vannak kötelességei az élet egészével szemben.

Szóval ülünk délután fél hétkor az őszi szalonban, a széles ablakon túl olyan sűrűn hullnak az okkersárga és karmin tölgylevelek, mint egy érzelmen operettben, csak a vénülő primadonna könnyes sikkolása nem hallik. Azonban az apró, sovány ideges náziasszony egy minden emberi mértékártáson túlhúzó, „intellektuel” hölgy melé ültetett. Jelentőségteljesen és zsirosan már néhányszor reám pillantott mint aki majd megértem őt. A társaság iránti ellenérzést ez a körülmény plántálta el bennem. Társaságban étkezésnél, dohányfüstben, autókiránduláson a minél butább és csinos hölgyek híve vagyok. Közéjükben teljes a szellemi pihenés és kellemes a szemlélődés, azonkívül színházról, könyvekről olyanokat tudnak mondani, amiben már bőséges jóléved rejtezők. A buta emberek társaságában van valami pusztíthatatlan béke és boldog önfeladás.

Játszunk társasjátékokat, mondja valaki. Mindenki helyesel és a „jellemjátékok” követelik. Mintha e sokminden tisztázó és leleplező korszakban az emberek őszinte kíváncsisággal fordulnának egymás jellemé felé... A játékok szellemesek nevezhetők. Aból áll, hogy a társaság tagjait vagy közös ismerősöket, vagy közismert hírességeket a jellemnégy jelzővel kell meghatározni. Eszerint van „kocsimosó” típusu ember: akiben adott helyzetben, megnyilatkozik valami eredeti öserő, nyers erőszak. Van „uriember” típus: aki mindig sima fellépésű, nemesen jólnevelt; amellett persze lehet még földbuta, sőt hülye is, ha elegánsan csinálja. A harmadik jelző a „hajós”: kalandor természetet jelent, amiben eifer a szerelmi csapodárságtól a sikkasztásig sok minden. A negyedik az „író” típus: olyan embert jelent, akiben fantázia és művészet. De ravasz a helyzet — s a játékokban éppen ez a jó, — mert nem lehet tudni, ki mire gondol? A bankvezérnek ugyanis volt valami hangos románca a hosszú, barnahajú színésznővel, de volt egy románca bauxitban is, amitől olyan hirtelen épült a villája. Hajós és kész; nevetni, sőt kuncogni is lehet, ő pedig legyen büszke jellemének kettős rangfokozatára. Aztán megállapítják, hogy a négyes rangfokozat egyedül a windsori hercegre illik, aki, mint kiugrott angol király: haitós, uriember. Kocsimosó és író egy személyben... A teánál pedig kiderül, hogy a jelenlévő tanácsos nemcsak uriem-

ber, de kocsimosó is. A felesége bizonyítja mohón, hogy otthon milyen temperamentumosan káronkodik, sőt mátkor hivatalában két felet személyesen kirugott és utána szétzúzta az íróasztalát. Elismeréssel nézünk a tanácsosra, ő szemérmesen és boldogan vigyorog. A zsiros-pilantásu szomszédnőmet ekkor megválasztják „írónak”. Csak akkor támad kis kínos szünet, mikor a társaság legszebb nőtagját, a magas, molett, fényes feketehajú fiatalasszonyt, aki most is élvező, mély szippantással szívja hosszú szikkájából a cigarettát, — csunyácska barátnője kijelenti hajósának. Most végre, egyszer kimondhatta! A fekete hölgy férje jgedten és kivörösödvé néz körül. Az apró háziaszony siet megmenteni a helyzetet: „Ugy értjük drágám, hogy te minden jó hecchen benne vagy.” Hát benne van... A játék, ime igazán jó.

Úszoma végén vége a játszmának. Többen majd később kékülő ütődést szenvedtek, mint egy futballmeccsen. A szalonba belétszó égalja most olyan kilesipett veres, amítől a közeli fagy jut az őszi ember eszébe. Sikerül félrevonulnom egy kopaszodó csendes emberre, akit különben a játékokban három rangfokozattal nevezünk ki. Azt hiszem, — mondja ő, — ez a játék nem határozza meg a jellemről a legfontosabbat. Tapasztalásból beszélnek. Nézd, én az élet minden területén otthon voltam. Élveztem a művészeteket, az ugynevezett legjobb társaságokba jártam, ahol bohém kalandokra tettem szert, de ítem egy ideig elhagyott vidéken is, ugyszólván az ökoljog szerint. Negyven év élet telt el így és igyekeztem meggyőzni magamat, hogy az életmen teljes színű és érdekesebb már nem lehet. Aztán különös dolog történt. Késői házasságomból gyermek született. Gyönyörű, erős gyermek, aki magával hozta az ismeretlenből az én jellegzetes vonásaimat, sőt, egyéves korában már kiderült, a mozdulataimat is. És mégis egészen más volt mint én... Miért? Mert anyagosan tisztá volt. Tisztaszívű örömmel fogadta a világát, nékiül az egész világot, a sétatertben a szegény, rongyos kisgyerekekre nevetett a legmelegebben. Egyszerre gonosztervőnek éreztem magam e hozzám hasonlító kis ember mellett. Érthetetlen dolog, kérlek, ez a belső folyamat, amit egy mutuly csecsemő elindít! Negyvenéves már egymultam és azt hittem, tökéletesen sikerült elszajátítanom az életművészetet. S egyszerre a saját gyermekem összezárt... Aztán mindig többet voltam vele, már megtanultam a haját kefélni, a lábára felhuzni a kis szattyancipőt. Ne nevesd ki, de lassan úgy éreztem, hogy megkezdte az ő tisztasága. Az ő arca fényében elvesztettem a saját arcomról a bölcs kitanultságot, amit egy teljes élet minden fáradsága árán sikerült megszereznem. Boldoggá tett, hogy egy napon úgy tudtam már visszanezni a kicsi fiamra, ahogy ő tekintete valahonnan tudod, valami hittel. Ez az ő tekintete valahonnan, nagyon messziről, ismerős... Mit gondolsz, lehet hogy engem a kisgyermekem megtérít? Én nem értek az ilyesmire, összesen annyira emlékszem elemista koromból, hogy Krisztusnak nagy véleménye volt az ilyen apró gyermekek hatalmáról. Szóval, csak azért mondtam el az egészet, mert az a játék nem jó, az ilyen jellemalakulásra nem illenek a rangfokozatok...

— Miért nem mondtad ezt el a többieknek? — kérdeztem.

— Na, tudod hogy van az ilyesmivel az ember, szégyeljük a nyilvánosság előtt...

Szégyeljük. Ezért írtam le. Mert jó volna végre nyilvánosan eldönteni, milyen jellemre is van hát szükség és szofolt egymásmellettségre ítélt földi életben, kocsimosó, hajós, uri típusra, vagy csupán a kisgyerekek tisztá tekintetében hívó emberfajta?

ARO-er' moz' Arad. Tel. 24-45. Egyetlen nyári szórakozóhely

Ma a szelem, vígság és zene filmje, még egy alkalom hogy gyönyörködhessünk a mozikedvelő publikum kedvencének játékában, énekszámában, legjobb filmjében az

Első bál-ban

Hogy mindenkinek módjában legyen ezt a gyönyörű filmet megnézni, a következő helyárak léptek életbe: délután 3-kor 30 és 5, 7-10 kor 40 lejes egységes helyárakkal

GYERMEK VILÁG

Dalverseny

Sárgarigó füttyürész, —
Idenéz, meg odané, —
Mindenütt csak szépet lát,
Ilyenfélét füttyül hát:
— Hála neked, Istenem!
Hogy vig füttyöt adsz nekem!
S vele vígan zenghetem,
Milyen szép az életem!

Kis veréb is csiripel,
A fecskénél vizitel, —
Van ideje, teheti, —
Csőre csacsán csevegi:
— Aztam, fáztam télen át,
Tavaszi gyöngyem életem át!
Akármerre kutatok,
Hemzsegnék a kukacok!

Fürj csipogja: — Pitypalatty!
Napsugárkám, itt ne hagyj!
Olyan jó, ha rám nevezsz,
Bus vagyok, ha nem szeretsz!

Vizparton a gólya jár,
Kelepel a jómadár:
— Adjon Isten, egerek,
Sok békát, ha keresek,
Mert ha nem lesz eköpen, —
Ti lesztek az ebédem!

Béka zengi: Brekeke!
Legyen kendnek egere,
Minden újra négy vagy öt!
Minket mostan ideköt
Minden álmunk, — vágyaink!
Selymes vizen bárka ring, —
Mosolyog az égi kék, —
Ugy szeretnék élni még!

Kis paocsirta fenn lebeg,
Hallgatják a fellegek
Büvös-édes szép dalát, —
Benne szívét adja át:
— Üdvözlégy, te tarka rét,
Buzavirág, margarét, —
Kerti székfü, hihom,
Legyen árad milliom!

Hazulról a kis diák
Messzi utnak nekivág, —
Duzzad ám a tarsolya, —
Hangja, mint a harsóna:
— Napba fürdő kék hegység!
Hozzátok most felmelegyek!
Szépségteket meglesem,
Fogadjatok kedvesen!

Muzsikál a lég, az ég:
Több a hangszer, mint elég.
A szellőcske furulyál —
Szól-apóka meg dudál,
Lomblevelek süttögön
Vesznek részt a dárídón.
A szív meg mind ugy dalol,
Hogy mindegyik hurja szól,
Boldogsága nem mese, —
Ő a verseny győztese!

E. TÓTH LENKE

KIRÁNDULÁS

Ugy süt a nap, mint a pék — a meleget ontja.
Fiúk, lányok! Ma van a kirándulás napja! Jancsi,
Pista, Sárika, Zsuzsi, Klári készül, Pannika is csomagol,
nem megy kenyér nélkül! Visznek tarsolyt garabolyt
benne itál, étel: vajkenyér, pogácsa, üveg tejcskével;
sütemény meg szalonna, cseresznye, meg máina.
Nem hal éhen se Marci, se Péter, se Pál ma!
Visznek labdát, karját, fapuskát és kardot. — A kis-
lányok rongybabát, — az is lánson harcot!

Megy a vidám, friss csapat, dalos ajkán nótá.
Nem hallott a kis erdő ilyet tavaly óta. Táborát ütnek
a zöldben. S a tanító bácsi üres zsákba bujtja Karit,
Lacit, Lajcsit! Zsákfutó-verseny ez! Ki nyeri meg?
— Hinnye! Kari máris felborul, gurul, mint a dínnyel!
Talpraállni nem is tud, bárhol magyarazzák. Csak
amikor nehezen a zsákból kirázzák!

Kicsit odább még furább a játék, a móka! Részt-

vesz benne Mártika, Eszti, Piri, Zsóka! A kezükben
fakanál, tojás a kanálon. Tanító ur vezényel:

— Fuss. Egy-kettő-három! S futnak ők a tojás-
sal, — célba ki ér vele? Mártikánál csöpög már a rán-
tott-féle! Összetört a tojás s eltört a méces.
Esztinél is a helyzet igen-igen kétése! Hopp! A csalfa
tyuktojás immár le is billen! Zsóka, Piri kerül ki győ-
zelemesen innen! Játék után jól esik falatozni. Enni! Kis
Imrusnál nem akad ennivaló semmi. Epret gyűjtött
az uton: azt szemeli mostan. Rászól a jó Berci ám:

— Er neked is hoztam! Gyere szépen, van amnyi
ennivelé holmi, ha mind magam enném meg — haza
kéne tolni! S osztokodnak kedvesen, mint igaz ba-
rátok. Az Isten is mosolyog örömeiben rájok!

Évés után pihenés, — mesés és ének. Versel-
nek a gyerekek erdő tündérének. Aztán megint ját-
szanak, ameddig a nap süt s estefelé hazatér a kis
csapat együtt. Szívükben a sok öröm száz emlékét
hagyja. — Soká ragyog bennük még a majális napja!

Bucsu az iskolától

Vége a tanévnek, — mehet a diák.
Csukódnak az írkák, könyvek, bibliák.
Elnémul a kedves, fehér tanterem, —
Elhallgat a dallam minden hangszere.

Várja a diákok rét, mező, virág;
Madárfüttyös erdők, mesezengő fák, —
Vidám fűzfásip és nádhegedű, —
Nem köti szóhához tinta, toll, betű.

Miért tele mégis könnyel a szemünk?
A nagy szabadságnak nem örvendezünk;
Nyújtánánk a percet, melyben menni kell,
Bucsupillantásunk mindent átölel.

A dobogó honnan áldott Mesterünk
Annyi jót és szépet tanított nekünk.
— Hol lesz a világon annyi szeretet,
Melyel ő nevelt itt minden gyereket?!

Elbucsztatjuk az udvart, esengetyűt, —
Napsugaras évet, mely most elrepült, —
Egymást s együtt töltött boldog perceket,
— Ujraélni már csak álmunkban lehet!

Aldjon meg az Isten, öreg iskolánk!
Vigyázz most már másra, ugy, ahogy reánk, —
Velünk már tovább ring az élet-hajó...
Lásd, a te fiókád mind fészekhagyó! (—e)

OLBEY IREN:

AZ EZÜST BALTA

Tul az ezüst folyón, arany dombon is tul, ott ahol
a kövér, gondor kis malac tur, volt egyszer egy legé-
ny, Miska volt a neve, a borzasztó gondtól majd el-
sült a feje. Hogyne gondolkodott, hogyne busult vol-
na, hisz nem volt szegénynek se apja, se anyja.

Nagy árvaságában ugyan mit is tegyen, no, elha-
tározza, szolgálathba megyen. Azonmód elindul, megy
az országuton, hány napig, hány hétig, én bizony nem
tudom.

Fölötte bánatos, fehér felhők usztak, nagy kerek
erdőbe ért Miska egy bus nap. Kicsi ház csillogott az
erdő közepén, a ház kis aijtáján kopogtat a legény.
Hát Uram Teremtőm, benn egy öreg ember, a ba jusza
kőből, a szakálla kender. Szörnyűséges könyvből ol-
vas kegyetlenül, mert előtte vastag, óriás könyv terül.
Lekapja a legény az ócska kalapot:

— Édes öregapám, adj Isten jó napot.

— Adj Isten! Szerencséd, hogy épp most érkez-
tél, az is szerencséd, hogy apádnak neveztél. Mert bi-
zony, ugy tudd meg, az én nevem Idő, előttem tárva
van mult, jelen és jövő. Árva legény fordít ebből a
nagy könyvben egy lapot át minden ezer esztendőben.
Azt az árva legényt, aki ezt megteszi, igen nagy sze-
rencse s hírnév környékezi. Az ezer esztendő óriás ke-
reke, épp most fordult másik ezer esztendőbe. S tená-
lad a földön bizony, nincsen árvább, egy lapot köny-
vemben, nosza, lapozzál át!

Megteszi a legény s az ősz öreg ember, a sarok-
ból egy kis ezüst baltát vesz fel.

— Csak annyit szólj, fiam, „rajta baltám, rajta”
s mindent izzé, porrá vadal ez a balta.

Megköszöni Miska, aztán tovább indul, nagy-
nagy városba ér, hegyen tul, völgyön tul. Éjfékete
zászlók lengnek minden házról, a szemekben sötét,
bánatos könny lángol. Kutya a nyul után zokogva
ügetett, a macskák is sirva fogták az egeret.

A királyi várban, a királyi házban, király és ki-
rálynő voltak csak nagy gyászban. Egy szolgátot csu-
pán azért fogadtak fel, hogy futkosson ki s be tiszta
zsebkendővel.

Megkérdi a legény, hogy mi az a nagy baj, ami

miatt nem gyul egy szívben sem hajnal. No, elmond-
ják erre, hogy a szép királylányt, elrabolta bizony, a
hétéfű sárkány. Oki a hétfejú sárkányt leigázza,
azé lesz a király országá s leánya. Szörnyűséges er-
dőn kell előbb átmenni, azon a nagy erdőn nem juthat
át senki, a bokrokban annyi mérges kigyó sziszeg
nem élsz egy percig se, meghalsz, ha megcsip egy.

Gondolja a legény:

— Hát biz ez nem tréfa.

Aztán füttyent egyet:

— Elindulok még ma.

Ahogy kigondolja, mindjárt el is indul. Vándor-
rol, mendégél, hegyen tul, völgyön tul. Kurjant az er-
dönél:

— Rajta baltám, rajta! — s izzé, porrá vágta az
erdőt a balta.

Nemsokára feltűnt a sárkány kastélya, ugyan-
csak füstölgött a kémény taréja.

Eppen nem volt otthon a hétfejú sárkány, egye-
dű sirt-ritt benn a gyöngyszép királylány. Vigasztal-
ta Miksa a királylányt egerek, de a királylány csak sirt,
sirt pityeregve. Egyszer csak jött haza a hétfejú sár-
kány.

— Emberszagot érzek! — ordított mogorván.

Miska meg kurjantott:

— Rajta baltám, rajta!

S izzé, porrá vágta a sárkányt a balta.

A gyöngyszép királylány kacagott, nevetett,
örömeiben, hogy a sárkánynak vége lett. Miska meg
azonnal az állalóba ment, volt ott szép táltos-ó egy
egész regiment. Kiválasztotta a két legeselszobbet,
hátukra gyönyörű sznarany nyeretet tett. Felkaptak
hátukra Miska, meg a leány s ugy nyargaltak haza,
vad táltospapán.

Hej, volt otthon öröm — figyelj Kati, Ica — hét
országgra szót a királylány lakzija. Járta Miska járta
a völgyentáncot, a világ tán olyat még soha se látott.
Engem is meghívtak, ott voltam, ha mondom, világos
virradtig rágódtam egy csonton.

KÖZGAZDASÁG

Julius közepéig minden vagon átadott kukorica után tizenötezer lei jutalmat fizetnek a termelőnek

Bucurestiből jelenti a Rador: Az ellátási államtitkárság kivételesen a termelők számára, akik a kukoricát a meghatározott határidőben átadják, a megszabott ár mellett még a következő prémiumokat engedélyezi: Vagonként 15.000 lej prémiumot azoknak, akik a kukoricát június 16 és július 15-ike között adják át, 10.000 lei prémiumot vagononként azoknak, akik a kukoricát július 16 és augusztus 15-ike között adják át. Akik a kukoricát augusztus 16 és szeptember 15-ike között adják át, vagononként öt-

ezer lej prémiumot kapnak. A prémiumot a termelőknek fizetik ki, akik saját elhatározásukból, vagy az állam megbízottainak kérelmére június 16-ika után ténylegesen átadják. Amennyiben a meghatározott kukoricatermésig az állam megbízottainak kérelmétől számított öt napon belül nem adják át, a felesleget vagononként 90.000 leies áron elrekvirálják. A kihágásokat a gazdasági szabóság elleni törvény értelmében büntetik.

A világ kukoricatermése egyre nagyobb lesz

A római nemzetközi mezőgazdasági intézet szerint a világ kukoricatermése egyre nagyobb lesz. Romániában 1941-ben a kukoricával bevett terület, Bessarabia és Bukovina nélkül, 3,3 millió hektár volt az 1940-ben bevett 3,6 millió hektárral szemben. Bessarabia és Bukovina visszacsatolásával és Transnistria adminisztrálásával Románia kukoricatermelési ereje lényegesen növekedett. Jugoszlávia összemelésével Horvátországban és Magyarországon is több kukoricát termesztenek. Ukrajnában 1934-től 1938-ig egy millió 130.500 hektárnyi területen termesztek kukoricát. Ezek a területek most német ellenőrzés alatt vannak. Olaszországban a kukoricatermés 1941-ben 2 millió 630.000 tonna volt az 1940 évi három millió 430.000 tonnával szemben. A gyengébb termés a kedvezőtlen időjárás eredménye volt. Spanyolország kukoricatermése 1941-ben 700.000 tonna volt. A kukoricatermés a rossz időjárás miatt enyhébb volt, mint az előző évben. Ezzel szemben Amerikában tavaly több volt a kukoricatermés és a kukoricatermelés a világon az amerikai államok hátrahagyása miatt egyre növekszik.

Lisztet hajón csak engedéllyel lehet szállítani. Bucurestiből jelenti a Rador: A pénzügyminiszter rendelete értelmében liszttermék hajón történő elraktározásához és szállításához a közellátási állam itkárság engedélye szükséges. Kivételt csak az állam tulajdonát képező hajókat képeznek.

A hadsereg nyersanyagból a katonaság számára készített áru után üzemi forgalmi adóval kapcsolatosan újabb intézkedés történt. A hadseregtől kapott nyersanyagokat feldolgozó vállalatok ugyanis nem ismerik a nyersanyag árát és ezért a pénzügyminiszterlim úgy határozott, hogy az ilyen nyersanyagból készült áru után csak formai számlát állítsanak ki és a forgalmi adót ideiglenes összeg után fizessék be. Az árak végleges meghatározása után azután végleges törvényes számlákat kell kiállítani, amelyeket a forgalmi adó vonatkozó regiszterekben fel kell tüntetni. Amennyiben a végleges árak nagyobbak, mint az ideiglenes számlán szereplő összegek, a különbözetet a végleges számlát kiállításától számítva tíz napon belül kell befizetni. Amennyiben a vállalat az ideiglenes számla alapján tért fel a fizetést, akkor a különbözetet a vállalat által betervezett kérvény és visszajelentés alapján formanyomtatvánnyal kell.

Étőlaj szétosztása Devan. Devan megkezdte az étőlaj szétosztását. Személyenként kétszáz gram olajat adnak ki az új élelmiszerjegyek első számú bonyára. Az étőlaj ára kilogrammonként száz lei.

Szövőgépek behozatala. Bucurestiből jelenti a Rador: Textilszövő gépek behozatala felszerelési engedély (autorizatie de instalare) nélkül is történhetik, ha az érdekelte vállalat kötelezi magát arra, hogy a nemzeti gazdasági miniszteriumhoz nyilatkozatot terjeszt be és közli, kinek adta el ezeket a gépeket. Kézi kötőgépek behozatala csak a vámvédelmi igazgatóság engedélye alapján történhetik, így gépeket csakis vándorú állapotban lehet behozni az országba.

Ellenőrzés a devai mezőgazdasági kamaránál. Topescu N. mezőgazdasági vezérfelügyelő, az arad mezőgazdasági felügyelőség vezetője ellenőrzést vezet a devai mezőgazdasági kamaránál és Hunedoara Hunyad megye mezőgazdasági körzeténél. Megállapította, hogy a megye mezőgazdasági helyzete kielégítő a buza-termés jónak mutatkozik és hektáronként 800-1000 kilogramm termés várható. A kukoricát másodszor is kapálták és a gyümölcsfák termése, a diót, almát és szilvafákat illetően, közepesnek ígérkezik.

A hus új maximális árai Devan. A devai városvezetés a következő új maximális árakat állapította meg: Marhahus kilogrammja 130 lei, disznóhus 190 lei, nyers szalonna 250 lei, zsir 260 lei és hajt 280 lei.

Országos vásár Hunedoara-Vajdahunyadon ma, vasárnap, a kirakodó vásár pedig hétfőn, június 29-én lesz.

SPORTTESEMÉNYEK

Adatok a legizgalmasabb magyar labdarúgó bajnokság befejezéséhez

Minden idők legizgalmasabb magyar labdarúgó-bajnoksága volt az, amely az elmúlt vasárnap fejeződött be. A tizenhatos létszám pompásan bevált, meglepetés-meglepetést ért és senkinek könnyvelhető el a maga számára előre egy-egy mérkőzést, mert a leg hátul levők is nem egyszerűen ráverték az élen levőkre. Ebben különösen az Újvidéki tűntette ki magát, amely egész sereg nagy csapat pontjaival a tarsolyában menekült meg az ősszel még elkerülhetetlennek látszó kieséstől. A magyar bajnokság végső állása a következő:

1. Csepel	30	21	6	3	92:49	48
2. Újpest	30	18	8	4	95:42	44
3. Szolnok	30	18	5	7	89:49	41
4. Szeged	30	15	10	5	95:51	40
5. NAC	30	14	8	8	81:52	36
6. Ferencváros	30	15	5	10	124:69	35
7. Gamma	30	15	2	13	72:67	32
8. DIMÁVAG	30	10	9	11	72:68	29
9. SalBTC	30	10	9	11	67:77	29
10. Elektromos	30	10	7	13	63:60	27
11. Kispest	30	12	3	15	67:89	27
12. Újvidék	30	10	5	15	47:86	25
13. KolAC	30	8	6	16	51:78	22
14. Lampart	30	8	3	19	48:92	19
15. SzVSE	30	5	3	22	42:113	13
16. MAVAG	30	4	5	21	33:94	13

A Román-Kupamérkőzések műsora

Ma, vasárnap a Román-Kupa elődöntőit bonyolítják le. A Timisoara-temesvári mérkőzésen kívül Bradon „Mica-Ripensia kupamérkőzést játszik le. Bucurestiben két kupamérkőzés lesz a Rapid és Unirea Tricolor valamint a Venus és Carmen csapatai között.

Vasárnap délután öt órákor kezdődik a Chinezul-CAMT - Universitatea mérkőzés

Az Universitatea-Chinezul-CAMT Román-Kupa mérkőzés ma délután öt órákor kezdődik a Banatul-pályán. A mérkőzés iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik és ha szép idő lesz, úgy elérik az idei nézőcsúcscsúszámot. Az érdeklődés indokolt is, mert ez a mérkőzés igen nagy küzdelmet ígér és az eredményt előre megjósolni nem lehet. Rézben azért, mert az U. csapatát már igen régen nem látuk, csak a jó hírért hallottuk. Másrészt az ilyen kupaküzdelmeken mindig pillanatnyi formák és az erőnlét döntőek, már pedig itt összehasonlításra nincs alkalmunk. Egy biztos, hogy a két nagy és mindkét fél minden erejét beleadja majd ebbe a játékba, amely — reméljük — mindvégig játék is marad.

Határidő napló

JUNIUS 30:

Vasutasok és vasuti nyugdíjasok 1942-43 évi kedvezményes tüzfabárcainak érvénye lejár.

Huszeder lei prémiumot minden tiztonnás vasuti kocsis buza és tizenötezer leit minden tiztonnás vasuti kocsis árpa és sörárpa után kap, aki eddig a napig eladásra felajánlja készletét az államnak.

Vállalatok személyzeti kimutatásának végző beosztású határideje a nemzetgazdasági miniszterium szakmai megszervezésének igazgatóságánál (Ministerul Economiei Nationale Directiunea Organizarii Profesionale.)

Lakbérleti szerződések bírságmentes illetékesítése.

Ötszázezer leien felüli összeg után megadóztatott nagyvállalatok 1942-43 évre történő adókiivetési munkálatai megkezdődnek.

JULIUS 1:

Vállalatok egységes ellenőrző regisztere (registru unic de control) kötelező módon életbelép.

JULIUS 5:

Bőrcserző üzemek a községi előljárásnál, végződik a katonai és polgári ellátási államtitkárság termelési osztályánál tartoznak jelentést tenni az előző havi börtömvisszejáról.

A bajnok csepeli csapat a várakozás ellenére is biztosan tartotta a tavaszi idényben, az ősszel megszerzett első helyét és végül is négy pont előnnyel nyerte a bajnokságot, tegyük hozzá megérdemelten, mert mindvégig egyenletesen és nagyobb visszaesések nélkül játszott. A sokáig bajnokjelöltnek számió Szolnokkal szemben a hajrában alaposan lemaradt és még a második helyet is átengedte az Újpestnek. A Szeged csak a tavaszi idény elején talált nehezen magára és ezért nincs az első három között. Igen előkelő a magyar NB I-ben először szereplő NAC ötödik helye, amivel megelőzte a tavalyi bajnok Ferencváros csapatát is. A kiesés sorsára az utolsó három csapat jutott, akiknek helyére a budapesti Törekvés, szombathelyi Haladás és az NB II harmadik csoportjából a BSKRT vagy a Vasas kerülnek.

Az MLSZ tanácsulása a magyar labdarúgás új szervezőjének, Gidófalvy Pál dr. elnökletével már határozott a jövő évi beosztásra vonatkozólag is. Így a tizenhatos létszámú NB I a mai formájában megmarad. Ezzel szemben az NB II-ben az eddigi három helyett négy csoport lesz, mert így jobban tudnak a fűtőrajz beosztáshoz alkalmazkodni. Az NB III ügyében csak később határozhatnak majd, miután az összes érdekeltek kívánságait figyelembe vették.

Kovács, a Ripensia középcsatára a Craiova FC részére kérte átigazolását

Fővárosi jelentés szerint az FC Craiova bejelentesette a szövetséghez Kovácsnak, a Ripensia ki-tűnő játékosának átigazolására vonatkozó kérését. Kovács katonai szolgálatot teljesít Craiova és ezért az ottani csapatban kíván játszani.

Suethicek mindenfelől

Más és holnap Budapesten tartják a Magyar-kupa középdöntőjét és döntőjét. A mai középdöntők során az Újpest-DIMÁVAG és a Ferencváros-SalBTC mérkőzések szerepelnek a műsoron. Holnap Péter és Pál mellett a győztesek a kupáért, míg a vesztesek a harmadik helyért játszanak.

Augusztus 1-2-án lesz a berlini Olimpia-stadionban az első és egyben az év egyetlen magyar-német-olasz atlétikai hármasviadal. Az eredetileg tervezett mérkőzés, amelynek színhelye Olaszország, jövő évre elasztották.

Néhány magyar atlétikai eredmény: Suly: Né-meth BSKRT 13.86, 400 m: Szeben Testvériség 52.8, 1000 m: 1. Marosi Testvériség 2:31.5, 2. Hires UTE 2:32, 3. Kiss KolAC 2:32.8, diszkosz: Remetz 45.35, kalapás: Remete, Testvériség 44.90, 3000 m: Farkas Testvériség 8:51.2 olimpiai váltó: Testvériség 3:45.4

Rádió

VASÁRNAP, JUNIUS 28

Bucuresti: 7.55 Hírek, hanglemezek. 9.30 Isteni teler közvetítése. 12.30 Zenekari hangverseny. 13.30 Hanglemezek. 13.50 Német nyelvű hírek. 14. Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 15.30 A falu órája. 18 Könnyű zene. 19 Hanglemezek. 19.15 Zenekari hangverseny. 20 Hírek. 20.35 Hanglemezek. 20.45 Előadás. 21 Szórákzóató előadás. 22 Hírek sport. 22.20 Kávéházi zene. 23.20 Hanglemezek.

Radio Mojdova: 9.30 Istenisztelet közvetítése. 10.30 Egyházi előadás. 13 Hanglemezek. 13.20 Hírek. 14.30 Zene. 14 Hírek. 14.20 Filmmzene. 14.40 Orvosi tanácsok. 14.50 Ének. 18.30 Hanglemezek. 19 Karizma. 19.15 Előadás. 19.30 Spanyol zene. 20 Hanglemezek. 20.30 Hírek. 20.40 Balettzene. 21.10 Hangverseny. 21.30 Szórákzóató zene. 22 Hírek. 22.20 Hanglemezek.

Budapest I. 8 Hanglemezek. 8.45 Hírek. 10 Református istentisztelet. 11 Egyházi ének és szentbeszéd. 11.15 Ifjúsági rádió. 12.55 Felolvasás. 13.10 Indulók. 13.30 Helyszíni közvetítés. 13.45 Hírek. 14 Hanglemezek. 15 Mezőgazdasági tanácsok. 15.45 Katonazene. 16.40 Felolvasás. 17 Hírek. 17.20 Helyszíni közvetítés. 18.20 Katonaműsor. 19 Hírek. 19.20 Magyar nóták. 20.10 Hangképek a vasárnap sportjáról. 20.35

Zene. 21.40 Hírek. 22.15 Szalonzene. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Magyar nóták. 24 Hírek.

Budapest II. 11.15 Zenekari hangverseny. 15 Ének. 17.45 Hegedűjáték. 18.15 Felolvasás. 18.45 Szimfonikus hangverseny. 20 Hírek. 20.10 Hanglemezek. 21 Előadás a babonáról.

HÉTFŐ, JUNIUS 29

Bucuresti: 7.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Katonai rádióposta. 12.30 Zenekari hangverseny énekszámokkal. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 18 Zenekari hangverseny énekszámokkal. 19 Hanglemezek. 19.15 Ének. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.10 Hanglemezek. 20.35 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21 Zenekari hangverseny. 22 Hírek sport. 22.20 Hanglemezek. 23 Kávéházi zene.

Budapest I. 8 Hanglemezek. 8.45 Hírek. 10 Egyházi ének és szentbeszéd. 11.15 Görög katolikus istentisztelet. 12.30 Zenekari hangverseny. 13 Felolvasás. 13.45 Hírek. 14 Hanglemezek. 15 Hangképek. 15.30 Magyar dalok. 16.35 Felolvasás. 17 Hírek. 17.20 Katonazene. 18 Tolnay Klári előadása. 18.10 Táncczene. 18.50 Felolvasás. 19 Hírek. 19.20 Előadás zenével. 19.50 Előadás Szent Lászlóról, majd versek. 20.20 Magyar est. 21.40 Hírek. 22 Sporthangképek. 22.30 Szórákzóató zene. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Cigányzene. 24 Hírek.

Budapest II. 11.50 Szalonzene. 18.10 Katonazene.

18.35 Elbeszélések. 19 Szórákzóató zene. 20 Hírek. 20.20 Felolvasás. 20.50 Közvetítés a dalosversenyéről

KEDD, JUNIUS 30

Bucuresti: 6.55 Hírek, hanglemezek. 11.30 Katonai rádióposta. 12.30 Mandoínnégyes hangversenye. 12.50 Hanglemezek. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 18 Hangverseny. 19 Előadás. 19.15 Olaszország órája. 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.10 Hanglemezek. 20.35 Hanglemezek. 20.40 Előadás. 21 A rádiózenekar szimfonikus hangversenye. 22 Hírek sport. 22.20 Zenekari hangverseny énekszámokkal. 22.50 Könnyű tarka zene hanglemezekről. 23 Hanglemezek.

Budapest I. 6.40 Torna. 7 Hírek, utána hanglemezek. 10 Hírek. 10.15 Szalonötös hangversenye. 11.20 Szimfonikus zene. 11.40 Divattudósítás. 12.10 Zenekari hangverseny. 12.40 Hírek. 13.30 Bajtárs szociálát. 14 Jazz-band. 14.30 Hírek. 15.20 Hanglemezek. 16.15 Gyermekféltóra. 16.45 Hírek. 17.15 Ének. 17.35 Sportelőadás. 18 Cigányzene. 18.45 Felolvasás. 19 Hírek. 19.20 Hangképek. 20.20 Dohnányi Ernő zongorázik. 21.40 Hírek. 22.10 Úzen az otthon. 23 Idegennyelvű hírek. 23.25 Hanglemezek. 24 Hírek.

Budapest II. 17.45 Ruszin hallgatónak. 18.10 Mezőgazdasági féltóra. 18.45 Cigányzene. 19.10 Felolvasás. 19.30 Ének. 20 Hírek. 20.10 A Házasasszony című egyfelvonásos vígjáték előadása. 20.55 Szórákzóató zene. 22.10 Jazz-band. 23 Táncczene.

Képzőművészeti kiállítás Aradon: Nyílvá d. e. 10—1-ig és d. u. 5-től fél 10 óráig

Apróhirdetések

IGYELMEZTETÉS. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőink távbevélel adják fel apróhirdetéseiket. Tisztelttel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetői díj beszedése munkatöbblettel jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költégtöbblettel is jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetések díja a teljes díj kétszerese.

DÍJSZABÁS. Alláskeresés rovathban tíz szög tizenöt lei, minden további szög trettő lei. Minden más rovathban tizenöt szög harminc lei, minden további szög három lei. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelíges és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknel tíz lei pótdíj fizendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Allást keres

Megbízható keresztény uriaszony bármilyen bizalmi állást keres. Cim: Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8 szám. (2888)

Középiskolát végzett magyar nő, ki szép kézirással rendelkezik, géprásban jártas, gyakorlat cédjából kisebb díjazásért irodai munkát vállal. Cimeket „Irodista” jelígre, Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu 8. (2839)

DIMOP

Hisztőlópor

nélkülözhetetlen minden háztartásban. TISZTÍT és zsírtalanít, **mindenféle konyhadényelt**. Szegítalanít lábizzadságot és W. C. edényeket. Kapható gyógyszerárakban és drogeriákban, fűszer- és festéküzletekben

53 éves nyugdíjas keres portás raktárnoki vagy más hasonló állást. Ajánlatokat „Szorgalmas” jelígre a Timisoara temesvári kiadóba kér. (1703)

Zsidó uricsaládohoz Timisoarára cselédnek vagy bejárónőnek ajánlkozok, megbízható, jobb nő. Jól főz, mosást, vasalást is vállal. Levélcim: Magyary Anna, Arad, Ojuz-utca 190. (2885)

Elárúsitónói, házvezetónói, vagy más bizalmi állást keres 4 nyelvet beszélő intelligens, komoly német nő. Timisoara-Temesvár. II., Stefan ce Mare utca 22. szám, ajtó 2. (1691)

Nyári cikkek alkalmi eladása

Junius hó 30-tól kezdve vistra, shantung, maradékok és különböző áruk olcsó áron

Industria Lanei S. A. (Gyapjuipar Rt.)

Detail lerakata

Timisoara-Temesvár II., Piața Badea Cărtan 2

Keresztény tisztviselő nagy gyakorlattal, román, magyar nyelvtudással, versenyképes gépiró, állást keres. Cimeket „Irodai munkás” jelígre Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu 8. (2829)

61 éves nyugdíjas tisztviselő eihelyezkedne magához illő otthonban. Választ „Nyugodt otthon” jelígre a Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu-utca 8. (2894)

Gépezés cséplést vállal bármilyen géphez. Timisoara-Temesvár. III., Rusu Sirianu-utca 40. szám. (1688)

Alkalmazás

Fiatal villanyzerelő-segédnek állandó munkára azonnal felvétetnek. Timisoara-Temesvár, III., Constanta-utca 5. sz. (1681)

Gyógyszerész gyakornokot keresek. Farmacia Lager, Arad (volt Vojtek). Regina Maria-körút 25. (2872)

Épület- és butorasztalossegédok jó fizetéssel, azonnal felvétetnek. Grimm Józeff asztalosáru-gyár, Brasov-Brassó. Plevna-utca 16. szám. (3653)

Asztalost azonnalra keresek. Industria de masini Banateana Timisoara-Temesvár, II., Coganiceanu-utca 8. (1701)

Hajnyasa szemfelszedő felvétetik, aki géppel tud dolgozni. Bemutakozni: H. Haas, Timisoara, Temesvár, Unirii-tér 5. (1687)

Kifutófiu biciklivel azonnal felvétetik. Gallia fióküzlet, Timisoara-Temesvár IV., Küttel-tér 2. szám. (1694)

Napszámot, fiatal, azonkivül géplakatos és egy tekercselőt felveszünk. Cim a timisoara-temesvári kiadóban. (1683)

Mindenes szakácsnő éves bizonyítvánnyal szobaleány mellé felvétetik. Jelentkezés ház mesternél, Arad, Bulev. Carol 7. szám. (2901)

Műbutor asztalosinas felvétetik. Schick, Timisoara-Temesvár. IV., Bratianu-utca 12. szám. (1699)

Bognárségédet jó munkást, állandó munkára, jó fizetéssel felveszek. Geröcs Nicolae, bognár, Pauljs, Arad-mezeje. (2900)

Mindenes bejárónót keresek. Arad, Nicu Filipescu-utca 21. (2897)

Műszerész tanuló és kifutót keres Ritti műszerész, Regjna Maria-ut 18, Arad. (2902)

Vidéki gyógyszerár vezetésére gondnokot keresek. Ajánlatokat Reclama hirdetőbe, Eminescu-utca 8. (2896)

Kiszolgálókitaasszonyt és egy fagyaltárúsító leányt, azonnalra felveszek. Drifin cukrászda, Arad, Regele Ferdinánd-körút 59. Ugyanott egy álló ventilátor eladó. (2892)

Lakás

Keresek 2—3-szobás modern lakást, esetleg kertés házat, villamos mellett. Ajánlatokat „Agusztus 1” jelígre a Timisoara-temesvári kiadóba kérek. (1697)

Keresek családi házat

Erzsébetvárosban. Józsefvárosban, esetleg Fratelián. Cim a timisoara-temesvári kiadóhivatalba „Ügynök nélkül” jelíge a att kérelek

Két butorozott kis szoba külön bejárattal, meleg vízzel benn, lehetőleg ágy-nemű nélkül, központban, július 1-re kiadó. Timisoara-Temesvár, I. Regele Mihaj I.-ut 8. szám, II. emelet, ajtó 4. (1666)

Kiadó butorozott szoba 1—2 személynek teljes ellátással, fürdőszobahasználat, tal, Arad, Gen. Grigorescu-utca 1/a, földszint balra. (2884)

Butorozott szoba belvárosban, földszintes, utcái, külön előszobai bejárattal, egyedülálló urnak, esetleg prodának azonnalra kiadó. Cim: Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8. (2891)

Különbejáratu utcaj butorozott szoba fürdőszobahasználattal magánházhban kerttel, 1—2 személynek július 1-re kiadó. Arad, Oncu-utca 5. (2898)

2-szobás komplett lakószobát elcserélném 1-szobás, fürdőszobásra. Eladó 2 átkatáska, 2x2 m. rollóvászson. Cim: Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8. (2883)

Keresek 4—5-szobás összkomfortos, földszintes lakást. Ajánlatokat Nyugdíjas tábornok” jelígre a Timisoara-temesvári kiadóba kérek. (1693)

Cserélek 3-szobás, fürdőszobás lakást C. N. R. házhban, keresztény házhban levő modern 2—3-szobás lakással. Ajánlatokat „Azonnali csere” jelígre a Timisoara-temesvári kiadóba kérek. (1698)

Adás-vétel

A Tempo bizományi üzle. Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyegeket, íróasztalokat, varró- és írógépeket, lámpaszoba-, ebéd- és szobabutorokat, csillárokat, festményeket, reklamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyegeket, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zalogrédilaját meghosszabbítjuk. Futárunk hetenként kétszer megy Timisoarara. Tempo. Arad (Fischer Eliz-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Gazdák figyelmébe!

Manillát helyettesítő, kéveközt zsinog kapható a

Hangya Szövetkezetek

aradi áruraktaránál, Arad, S. r. And. Muresan 7—9. Ugyanitt aratási pálinka is beszerezhető olcsó áron

A Timisoarai városi mozik műsora ■ Előadások kezdete 5, 7, 9-kor. Vasár- és Ünneppnap d. e. 11 és d. u. 3-kor is

CAPITOL

Dramai erejű film a „hegyek őrzőinek” életéből

A hegyek alján

Főszerepben Franciska Kinz, Hansi Knotek és Attila Hörbiger

Vidám szerelmi történet

Ifjuság

Főszerepben Hannelore Schroth és Rolf Moebius

A szenzációk filmje

A hindu siremlék

Főszerepben La Jana, Theo Lingén és Gustav Diessl nagyszerű filmje

Eladó német Diesel nyersolajmotor, cigarettá gyújtóval, 2 hengeres álló 16 Hp Julius Theodoravetz, Sebis. (2890)

Szénalak, száraz, körülbelül 2 vagon ingyen elvihető. „Palace” R.-T. házmesternél. Timisoara-Temesvár. (1682)

Butor eladó. Ebédli (nem modern), fehér háló, tükör, ajtós ruhásszekrény, eicszobafal, egyajtós jégszekrény, vilnyilámpák, üvegek stb. Arad, Eminescu utca 14, I. emelet, ajtó 3. (2874)

Eladó Devan Roco automatikus benzinkímérő hordóval együtt. Érdeklődni Libraria Cultura, Deva. (2871)

Jó állapotban lévő fürdőszobabereendezés eladó. Cim: Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8. (2870)

Jókarban lévő füstölt tölgy ebédli eladó. Cim: Arad, Iosif Vulcan-utca 3. (2850)

Kis hordók és egyéb borpince felszerelések jutányos áron eladók. Cim: Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8. (2873)

Szülő 2 hold, kisebb koltával, felszereléssel Ghorocon eladó. Cim: Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8. (2849)

Eladó álló próbababa, három fiókos régi szublotszekrény (nem antik). Cimeket Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu-utca 8. (2839)

Eladó 32-es gyermekfelpő és szandál. Arad, Blanduziei-utca 17. (2831)

Szülő eladó Hegyalján felszerelt koltával, vikend, nyaralásra lakással, hegyi levegővel. Kötéssel. Cim: Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8. (2878)

Eladó feles leánya bicikli, ónémet ágyak, éjjeliszekrények, mosdótál tükörrel, zongora, tizedes mérleg, vasúti márványlapok. Timisoara-Temesvár, III., Domnita Balasa-utca 11. szám, I. emelet vagy házmesternél. (1678)

Családi házat keresek megvételre, lehetőleg két lakással. Ügynökök kizárva. Ajánlatokat „Modern” jeligére a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. (1705)

Vászoncipő gumitalppal, valamint műtalp olcsón kapható Deac Todor cégnél. Timisoara-Temesvár, II., Traian-tér. (1669)

Eladó MAV Elevator ára 55.000 lei. Hisher Teodor, Alios, Jimia Timisoara-Lipova. (2899)

Kitűnő hegyaljai bor literje 90 lei. Arad, Str. Grigore Comsa (volt Ioan Calvin) 34. szám. (2892)

Hat db. prima lószőrmatrac eladó. Vörös paplanosnál, Arad, Eminescu-utca 12. (2893)

4 új kerék könnyű, 2 kerékű tolokoeci, ajtóablak, clostetsése, 1 nagykapu, 1 fayance-kályha, szivattyus kut, festmények eladók. Arad, Blanduziei-utca 27. d. u. 2-4 között. (2897)

Eladó szénal fűthető és ülő fürdőkád, disznóbőr bőrönd, zsirosbödön, próbababa, befűtőesüvegek, literes és félliteres üvegek, férfiruhák, cipő. Arad, Eminescu utca 20/22, Máté. (2896)

Két darab jókarban lévő poljturoso ónémet ágy, egy fehér jakkolt leányvágy eladó. Timisoara-Temesvár, III., Brancoveanu-utca 2. szám, asztalosnál. Ugyanitt fiatal poljturoso tudó asztalos-segéd munkára felvétetik. (3640)

Öv. Kara Győzőné Wohlfraht Ilona, Motet Constantinné Kara Manca, Kara István, Motet Constantin és kis unoka Motet Titike, nevelt fia nyáradszentlászlói dr. Magyar Bertalan mély fájdalomtól lesújtva tudatja, hogy az imárvá szeretett éri. a legjobb édesapja

Kara Győző

főgimnáziumi tanár

Előadás életének 82 ik évében rövid szenvedés után lolyó évi június hó 26-án este 11 orakor övének legnagyobb bánatára az Urban csendesen elszenderül.

Halálát családján kívül gyászolják tolonai és jóbarátai

Drága ha ottunk tölti maradványait f. hó 28 án, délután 6 ó akor temetjük a sz. „Mortuaria” felső temető halottas csanakából a római k. tolonai anyaszent-egyház szertartásai szerint történt beszentelés után, az ugyanottani temetőben lévő családi sírkertünkben.

Boldogult lelki üdvéért az engesztelő gyászistentisztelet június 2-án, csütörtökön reggel 9 órakor fog a főszelendő Minorita atyák szentegyházában az egek urának bemutatni.

Szendergő porait az örök béke lebegje körül

Arad, 194. június hó 27.

Kötőgépek! 5/50 és 6/60 új lapos rövid szánkóval modern Sandergraf gyártmány, parasztfonásra eladó. Érdeklődni Haas, Timisoara-Temesvár, I., Unirii-tér 5. (1686)

Férfiöltöny, kfgogástalan állapotban, elsőrendű szövetből, ultramodern bő hátú, fehér női kabát, férfi szandál, gyapjupokróc eladó. Timisoara-Temesvár, II., Mercur-utca 8. szám, ajtó 6. (1685)

Feles gyermekbiciklit keresek, csak jó állapotban. Fratelia, VI. utca 37. szám, az üzletben. (1684)

Férfi és női fodrász-üzletberendezés (tükrök, dauergép, szárító sapka, feimosdó, pönök stb. eladó) Timisoara-Temesvár, Fratelia, III. utca 73. (1684)

50 angora nyul, ketreccel együtt eladó, olcsón, sürgősen. Babiák, Fratelia, V. utca 52. szám. (1689)

HATSCHKEK ÜGYNÖKSÉG

Arad, Carol-körút 17. (v. 46) Telef. 16-95

ARAK EZREKBEK!

HAZAK 16.000 Belv. modern 20 lakásos. — 10.000: Főter. mellett bérvény — 6000: bérház 8 lakás, nagy kert. — 5200: főt mellett, emeletes, 20 lakással. — 4500: emeletes, üzl. sarokház, 18 lakás. — 3700: villanegyedben bérház 14 lakással. — 2500: Főterhez közel 5 lakás, fürdősz. nagy kert. — 2200: Iancu-térhez közel emeletes bérház, nagy jöv. — 2150: Városligetnél új 2x2, 1x1 sz. telj. lakás, kert. — 1800: u. o. villa 2 lakással. — 1600 Víztoronynál 4-szobás fürdősz. nagy kert. — 1500: Központban modern bérházban házrész, 60ezer jöv. — 1480 Sagunanal új 2x2, 3x1sz. telj. lakás nagy kert. — 1450: belv. üzl. sarokház, több lakás, fürdősz. — 1400: főt mellett gyarépület, több kis lakás, 440 öl telek. — 1300: III. ker. ben üzl. sarokház. — 1000: új 4 lakásos. — 900: új 2-sz. villa. — 600: II. ker. 8 lakás, köz művek. — 400: u. o. sarokház 4 lakás. — 380: gradistei új 2 lakásos. — 350: külv. 4 lakás 300 öl telek. — 300: 1 telek 2 uccára. — **FÖLDEK: 10.000:** bánáti birtok modern épületek és felszerelés. — 7400: Timisoara-hoz közel 160 k. h. I. a szántó. — 4000: aradmegyei 80 k. h. — 2500: Aradhatárban 45 k. h. — 1600: Lugo mellett 96 k. h. szántó.

Eladó kétajtós jégszekrény, közepes nagyságú, 8000 lei, valamint egyéb tárgyak. Timisoara-Temesvár, II., Renasteri-utca 2. szám. (1690)

Használt női bicikli eladó. Timisoara-Temesvár, II., Stefan cel Mare-utca 22. szám, ajtó 2. (1692)

Antilop fehér félcipő, Fjlt, egyszer használt, 39-es méret miatt eladó. Továbbá egy szürke férfiöltöny, 1-es magas fekete cipő eladó. Timisoara-Temesvár, III., Badescu-utca 2. szám, ajtó 1. Telefon 19-07. (1695)

Modern mély krémszínű gyermekkosci-pumpakut, 500 kg-os mérleg eladó. Timisoara-Temesvár, IV., Fröbl-utca 36. szám, II. emelet, ajtó 25. (3659)

Jó, gondos, kiadós házikoszt, olcsó áron elveit kapható. Arad-Rusu Sirianu-utca 20, ajtó 8. (2893)

Ebédok, hámozók, kombinált szekrény, matracok, ottomanok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodabereendezések stb. olcsón kaphatók Blidariunál, Timisoara IV. kerület Kült-tér 2, az udvarban. Megvételre keressünk sürgősen teljes lakásberezendéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3612)

Traktorokat, cséplőgépeket motorokat és hengerekéket minden nagyságban veszünk. Industria de masini Banateana, Timisoara-Temesvár, II., Cogalniceanu-utca 8. szám. (3658)

Veszek Deutz favágómotort, Wilms, Timisoara-Temesvár, III., Crucii-tér 6. sz. (1704)

Különléle

Gyógynövények átvétele. A begyűjtött száraz gyógynövények átvétele megkezdődött délelőtti órákban. Arad, Iosif Vulcan-utca 12. (2876)

Poloskairtást garanciával vállalok. Tályai, Timisoara III., Bulev. Eroilor dela Tisa 95. ajtó 12. Telefon 25-56. Pinkerton-boy. (1674)

Feles részesedésre kiadnék megbízható gazdának, tehenet esetleg birkákat. Ajánlatokat „Timisoara környéke” jeligére a timisoara-temesvári kiadóba kérek. (1591)

A vakok kosár-, székefonással, háziipó készíttéssel, kefekötéssel és gyékény-munkával foglalkoznak. Kosárjavítósokat szakszertien végeznek. Kérjük támogatásukat a vakokat. Vakok egyesülete, Timisoara-Temesvár, III., Doja-utca 20. szám. Telefon 21-18. (5169)

CALEA A. VLAICU

mentén gazdálkodásra vagy iparváltás céljaira alkalmas tégla ház, 3 szobás lakással, istállóval, 6 téka, 1 2500 négyzetméter területtel, 300 gyümölcsfával, 2 és fél millió Parneceval kövesut menté; észben új ház 4x1 szoba, konyha lakással, 3 külön szobával és 70 négyzetméteres gyümölcskerttel 1 millió leért eladó

Lőrincz ingatlan roda

Arad, Eminescu-ute 24-26 sz.

15 éve fennálló üzlet, teljes felszerelés, jó vevőkörrel, sürgősen, más vállalkozás miatt bérbeadó. Arad-gái, Strada Biserici 135, Havrán János. (2898)

Kutyanyirást és fürdetést olcsón vállal az Állatvédő Egyesület. Tagoknak mérséklés. Timisoara-Temesvár, I., Ipar-kamara-palota. (1696)

HAZAK

17 lakásos 4 millió 500 ezer, 10 lakásos 2 millió 500 ezer, 7 lakásos 1 millió 800 ezer, 1x3, 1x2, parkettás villa 1 millió 800 ezer, 3-szobás fürdőszobás 1 millió, 2-szobás fürdőszobás 730 ezer, 7x1-szobás 700 ezer, 3-és 2-szobás 650 ezer, 2-szobás 300 ezer, 1-szobás 200 ezer, 2-szobás fürdőszoba 500 ezer.

NIKOLOVICS ÜGYNÖKSÉG

Arad, Piata Avram Iancu 21.

2-szobás magánház kjadó. Arad, Grivitei-utca 79/a. Érdeklődni Regina Maria-körút 17. Papp. (2895)

Eladó 14 méter hosszú, 8 méter széles szin. Hold, Panatul-Nou, Arad megye. (2903)

Jókarban lévő nagyméretű kovácsműt keresek megvételre. Szabó Lajos, Arad, Saguna-ut 110. (2861)

Egy egész új sülyesztős nagy Singer-gép eladó. Arad, Oituz-utca 151. (2894)

Francia tanárnő órákat ad. Arad, Cate-giale 12.

Egy nagy női Singer varrógép, új, legmodernebb, eladó. Cim: Kis Dénés, Cantacuzino-utca 38. (2895)

Bérvénynek magánházat kerttel, lehet külvárosban is. Esetleg megvenni. Cimeket „Magánház” jeligére Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu-utca 8. (2892)

Halló brasoviak!

Magazin General

Brasov-Brassó, Strada Diaconul Coresi 5

Vesz, elad és bizományba átvész mindenféle árut és tárgyakat

Hagyatékok, a kalmi vételek érték tárgyak

Kitűnő hegyaljai bor literje 90 lei, Arad, Str. Grigore Comsa (volt Ioan Calvin) 34. (2892)

Poloskairtást, parkettázást, garancia mellett vállal: Lovas, Arad, Bulv. Regina Maria 18. szám Házmesteri. (2428)

Societatea Națională de Editură și Arte Grafice „Dacia Traiană” Timisoara.